

Bruselis, 2017 03 22
COM(2017) 142 final

2017/0063 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria siekiama valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti įgaliojimus, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos ir užtikrintų tinkamą vidaus rinkos veikimą

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2017) 114 final}

{SWD(2017) 115 final}

{SWD(2017) 116 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Bendrosios aplinkybės

ES valstybės narės yra itin svarbios Europos Komisijos partnerės užtikrinant ES konkurencijos taisyklių vykdymą. Nuo 2004 m. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1/2003¹ ES valstybių narių nacionalinėms konkurencijos institucijoms (NKI) suteikti įgaliojimai kartu su Komisija taikyti ES konkurencijos taisykles. Iš tiesų, NKI privalo taikyti ES konkurencijos taisykles tokiems susitarimams ar praktikai, kurie gali turėti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Daugiau nei dešimtmetį Komisija ir NKI, glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos konkurencijos tinklu (EKT), užtikrino ES konkurencijos taisyklių vykdymą. EKT buvo sukurtas 2004 m. būtent siekiant šio tikslo.

Europos Komisijos ir NKI atliekamas ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas yra vienas svarbiausių elementų kuriant atvirą, konkurencingą ir novatorišką vidaus rinką ir yra nepaprastai svarbus kuriant darbo vietas ir skatinant augimą svarbiuose ekonomikos sektoriuose, ypač energetikos, telekomunikacijų, skaitmeniniame ir transporto sektoriuose.

ES konkurencijos taisyklės yra viena iš vidaus rinkos esminių ypatybių: jei konkurencija yra iškraipoma, negalima realizuoti viso vidaus rinkos potencialo ir sudaryti reikiamų sąlygų tvariam ekonomikos augimui. Vienas svarbiausių elementų, siekiant vidaus rinką padaryti gilesnę ir atviresnę, yra užtikrinti, kad vidaus rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimas būtų veiksmingas, kad jų rezultatus pajustų piliečiai. Dabar ES konkurencijos taisyklių vykdymas užtikrinamas tokiu mastu, kokio vien Komisija nebūtų galėjusi pasiekti. Nuo 2004 m. Komisija ir NKI priėmė daugiau nei 1 000 vykdymo užtikrinimo sprendimų, iš kurių 85 % priėmė NKI. Veiksmai, kurių imasi daug įvairių vykdymo užtikrinimo institucijų, turi stipresnį, veiksmingesnį ir didesnę atgrasomąjį poveikį bendrovėms, kurioms gali kilti pagunda pažeisti ES konkurencijos teisės aktus. Komisija paprastai tiria antikoncepcinius veiksmus arba susitarimus, kurie daro poveikį konkurencijai trijose ar daugiau valstybių narių, arba kai yra naudinga sukurti Europos masto precedentą. NKI paprastai turi puikias galimybes veikti, kai konkurencijai didelis poveikis daromas jų šalies teritorijoje. NKI turi praktinės patirties, kaip rinkos veikia jų valstybėje narėje. Šios žinios labai vertingos užtikrinant konkurencijos taisyklių vykdymą. Veiksmai nacionaliniu lygmeniu skatina visos visuomenės paramą konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimui.

Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Dar neišnaudotos visos galimybės NKI veiksmingiau užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą. Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nebuvo nustatytos priemonės ir būdai, kaip NKI turėtų taikyti ES konkurencijos taisykles, ir daugelis jų neturi visų reikiamų priemonių ir būdų, kad galėtų veiksmingai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą:

1. Kai kurios NKI neturi vykdytinų garantijų, kad jos ES konkurencijos taisykles gali taikyti nepriklausomai, nesivadovaudamos jokiais viešųjų ar privačių subjektų nurodymais. Daugeliui institucijų nepakanka žmogiškųjų ir finansinių išteklių. Tai gali turėti įtakos jų gebėjimui veiksmingai užtikrinti vykdymą. Pavyzdžiui, kai kurios NKI negali vienu metu tirti visų įtariamo kartelio narių ir taip suteikia kitiems

¹ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

nariams vertingo laiko įrodymams sunaikinti ir išlikti nepastebėtiems. Kitoms trūksta tinkamų informacinių technologijų ekspertizės priemonių, kad galėtų surasti įrodymų, jog pažeidimai buvo padaryti.

2. Daugelis NKI neturi visų priemonių, reikalingų, kad jos galėtų veiksmingai nustatyti konkurencijos teisės pažeidimus ir su jais kovoti. Kai kurios NKI neturi esminių tyrimo įgaliojimų, pavyzdžiui, rinkti įrodymus, esančius mobiliuosiuose telefonuose, knyguose ar planšetiniuose kompiuteriuose ir pan., o skaitmeniniame amžiuje tai yra reikšmingas trūkumas. Jų tyrimo įgaliojimai dažnai neturi galios, nes jų nepalaiko veiksmingos sankcijos, skiriamos, jei bendrovės nesilaiko taisyklių.

3. Ne visos NKI gali skirti veiksmingas baudas. Kai kuriose valstybėse narėse pagal nacionalinę teisę NKI neleidžiama skirti veiksmingų baudų už ES konkurencijos teisės pažeidimus, pvz., kai kuriose valstybėse narėse bendrovės gali restruktūrizuotis ir taip išvengti baudų mokėjimo. Kai kuriose valstybėse narėse už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus skiriamos tik nedidelės baudos arba jų neskiriama visai. Skiriamų baudų dydis labai skiriasi: vienoje valstybėje narėje bauda už tokį patį pažeidimą gali būti gerokai didesnė, nei kitoje, ir šis skirtumas nėra pateisinamas objektyviomis aplinkybėmis.

4. Baudų neskyrimo programos yra viena svarbiausių priemonių karteliams nustatyti. Jos skatina bendroves teikti vertingą informaciją apie kartelius, kuriuose jos dalyvavo, mainais į visišką arba dalinį atleidimą nuo baudų. Bendrovėms, svarstančioms galimybę pateikti prašymą neskirti baudos, reikia suteikti pakankamai teisinio tikrumo, kad jos būtų paskatintos bendradarbiauti su institucijomis. Tai itin aktualu tuo atveju, kai bendrovės prašymą neskirti baudos pateikia skirtingose valstybėse narėse, nes kartelis daro poveikį keliose jurisdikciją turinčiose šalyse ar teritorijose. Tačiau baudų neskyrimo programų skirtumai visoje Europoje neskatina bendrovių prisipažinti ir pateikti įrodymų apie tokius antikonkurencinius veiksmus.

5. NKI turimų priemonių ir garantijų spragos bei apribojimai taip pat kenkia lygiagrečių įgaliojimų sistemai, kurios tikslas – užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą remiantis glaudžiu bendradarbiavimu Europos konkurencijos tinkle. Ši sistema priklauso nuo institucijų gebėjimo pasikliauti viena kita, kad jos galėtų viena kitos vardu taikyti faktų nustatymo priemones. Tačiau ji gerai neveikia, jeigu vis dar yra NKI, neturinčių tinkamų faktų nustatymo priemonių. Kitos spragos, susijusios su NKI gebėjimu teikti savitarpio pagalbą, taip pat kenkia Europos konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo sistemai, kuri turi veikti kaip darni visuma. Pavyzdžiui, administracinės NKI negali prašyti kitų šalių užtikrinti jų skirtų baudų mokėjimą, jei pažeidėjas nėra teisiškai įsisteigęs jų teritorijoje. Skaitmeniniame amžiuje daugelis bendrovių internetu gali prekiauti daugybėje šalių, o būti teisiškai įsisteigusios, pvz., tik vienoje valstybėje narėje. Dabar tokios bendrovės gali išvengti baudų mokėjimo.

NKI turimų priemonių ir garantijų spragos bei apribojimai reiškia, kad vykdomų procesų rezultatai antikonkurencinius veiksmus atliekančioms bendrovėms gali būti labai skirtingi, priklausomai nuo valstybės narės, kurioje jos veikia: joms gali būti netaikomos jokios vykdymo užtikrinimo priemonės pagal SESV 101 arba 102 straipsnį arba vykdymo užtikrinimas gali būti neveiksmingas, pavyzdžiui, dėl to, kad negalima surinkti antikonkurencinių veiksmų įrodymų, arba dėl to, kad jos gali išvengti atsakomybės sumokėti baudas. Nevienodas ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje ir kenkia Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatytai decentralizuotai vykdymo užtikrinimo sistemai.

Todėl reikalingas pasiūlymas dėl teisės akto, kad NKI būtų suteikti įgaliojimai ir jos galėtų būti veiksmingesnės ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo institucijos, kad būtų užtikrinta, jog NKI turėtų reikiamas nepriklausomumo garantijas ir išteklius, vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus. Pašalinus nacionalines kliūtis, trukdančias NKI veiksmingai užtikrinti vykdymą, bus galima panaikinti konkurencijos iškreipimus vidaus rinkoje ir nebeleisti, kad vartotojai ir bendrovės, įskaitant MVI, dėl tokių priemonių atsidurtų nepalankioje padėtyje ar nukentėtų. Be to, sudarius galimybę NKI veiksmingai viena kitai teikti savitarpio pagalbą, bus užtikrintos vienodesnės sąlygos ir glaudus bendradarbiavimas Europos konkurencijos tinkle.

Pasiūlymas yra Komisijos 2017 m. darbo programos² dalis ir yra pagrįstas vykdymo užtikrinimo patirtimi EKT, sukaupta nuo 2004 m.

Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šis pasiūlymas papildys Reglamentą (EB) Nr. 1/2003, nes bus suteikti įgaliojimai NKI, kad jos būtų veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos, o tai reikš, kad bus galima realizuoti visą šia priemone nustatytos decentralizuotos vykdymo užtikrinimo sistemos potencialą. Visų pirma, juo bus suteiktas pagrindas Reglamento (EB) Nr. 1/2003 35 straipsnyje nustatytam reikalavimui, kad valstybės narės NKI turėtų skirti tokiu būdu, kad būtų užtikrintas to reglamento nuostatų laikymasis. Užtikrinus, kad NKI turėtų veiksmingus sprendimų priėmimo ir baudų skyrimo įgaliojimus, bus visiškai laikomasi Reglamento (EB) Nr. 1/2003 5 straipsnyje nustatytų reikalavimų (pagal kuriuos NKI suteikiama teisė priimti sprendimus ir skirti baudas, kai jos taiko SESV 101 ir 102 straipsnius) ir jie bus toliau tobulinami. NKI suteikus veiksmingus faktų nustatymo įgaliojimus būtų visiškai užtikrintas Reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnyje numatyto įpareigojimo, pagal kurį reikalaujama, kad NKI galėtų įgyvendinti tokias priemones kitų EKT narių vardu, vykdymas. Savo 2016 m. komunikate „ES teisė. Geresnis taikymas – geresni rezultatai“³ Komisija pabrėžia, kad, norint užtikrinti, kad valstybės narės visapusiškai taikytų ir įgyvendintų ES teisę ir užtikrintų jos vykdymą, labai svarbu turėti tvirtą, veiksmingą ir rezultatyvią vykdymo užtikrinimo sistemą. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad užtikrinti ES teisės vykdymą tebėra sudėtinga, todėl, siekiant remti bendrąjį interesą, reikia skirti daugiau dėmesio vykdymo užtikrinimui.

Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šis pasiūlymas visiškai suderinamas ir atitinka kitose Sąjungos politikos srityse galiojančias nuostatas, ypač tas, kuriomis NKI arba EKT skiriamas konkretus vaidmuo: konsultavimo, bendradarbiavimo, stebėsenos vykdymo, ataskaitų teikimo arba sprendimų priėmimo⁴.

² COM(2016) 710 *final*.

³ Komisijos komunikatas „ES teisė. Geresnis taikymas – geresni rezultatai“, C/2016/8600, (OL C 18, 2017 2 18, p.10).

⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL L 108, 2002 4 24, p. 33), 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55), 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) ir Biuro įsteigimo (OL L 337, 2009 12 18, p. 1), 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1), 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL L 343, 2012 12 14, p. 32), 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72,

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 103 ir 114 straipsniais, nes juo siekiama glaudžiai susijusių tikslų: 1) suteikus įgaliojimų NKI, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos, taikyti SESV 101 ir 102 straipsniuose nustatytus principus, 2) užtikrinti, kad dėl nacionalinių įstatymų ir priemonių, trukdančių NKI veiksmingai užtikrinti taisyklių vykdymą, vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija, o vartotojai ir įmonės neatsidurtų nepalankioje padėtyje, 3) siekiant teisinio tikrumo ir vienodų sąlygų, užtikrinti, kad nacionalinėje konkurencijos teisėje būtų numatytos tokios pačios garantijos ir priemonės, kai ji taikoma lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, ir 4) siekiant apsaugoti sklandų vidaus rinkos veikimą ir glaudaus bendradarbiavimo Europos konkurencijos tinkle sistemą, nustatyti veiksmingas savitarpio pagalbai taikomas taisykles.

Užtikrinimas, kad NKI turėtų priemonių ir būdų būti veiksmingesnės SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimo institucijos, patenka į SESV 103 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes tai padeda užtikrinti visišką konkurencijos taisyklių veiksmingumą. 103 straipsnio 1 dalimi Tarybai suteikiami įgaliojimai priimti reglamentus arba direktyvas „dėl 101 ir 102 straipsniuose išdėstytų principų įgyvendinimo“. Visų pirma tokias priemones galima priimti pagal SESV 103 straipsnio 2 dalies e punktą, siekiant „nustatyti nacionalinių įstatymų ir šio skirsnio nuostatų arba pagal šį straipsnį priimtų nuostatų sąsajas“ ir pagal 103 straipsnio 2 dalies a punktą, „numatant vienkartinės ir reguliariai mokamas baudas užtikrinti, kad būtų laikomasi 101 straipsnio 1 dalyje ir 102 straipsnyje nurodytų draudimų“.

Tačiau vien tokio teisinio pagrindo nepakanka, nes tiek siūlomos direktyvos tikslas, tiek turinys viršija šio teisinio pagrindo ribas. Siūloma direktyva siekiama atskiro tikslo – pagerinti vidaus rinkos veikimą imantis šių veiksmų: 1) spręsti nacionalinių taisyklių, trukdančių NKI būti veiksmingomis vykdymo užtikrinimo institucijomis, problemą ir taip užtikrinti vienodesnę bendrovių ir vartotojų Europoje apsaugą, 2) siekiant teisinio tikrumo ir vienodų sąlygų, užtikrinti, kad nacionalinėje konkurencijos teisėje būtų numatytos tokios pačios garantijos ir priemonės, kai ji taikoma lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais; ir 3) siekiant apsaugoti sklandų vidaus rinkos veikimą ir glaudaus bendradarbiavimo Europos konkurencijos tinkle sistemą, nustatyti veiksmingas savitarpio pagalbai taikomas taisykles.

Kai kuriose valstybėse narėse pagal nacionalinę teisę NKI neleidžiama bendrovėms skirti veiksmingų baudų už ES konkurencijos teisės pažeidimus. Taigi, taisykles pažeidžiančios bendrovės, įsisteigusios valstybėse narėse, kuriose NKI neturi veiksmingų baudų skyrimo įgaliojimų, yra apsaugotos nuo sankcijų ir turi nedaug paskatų veikti laikantis ES konkurencijos taisyklių. Tai didina rinkos iškraipymą visoje Europoje ir kenkia vidaus rinkai. Be to, skirtumai tarp valstybių narių, susiję su pagrindiniais baudų neskyrimo programose nustatytais principais, reiškia, kad bendrovės gali būti vertinamos skirtingai, priklausomai nuo to, kuri institucija tai atlieka. Tik veiksmiais ES lygmeniu galima užtikrinti, kad būtų taikomi bendri pagrindiniai baudų neskyrimo principai, ir taip bendrovėms būtų sudaromos vienodesnės sąlygos.

(EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671), 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2005/909/EB (OL L 158, 2014 5 27, p. 77).

Panašiai ir nacionalinių įstatymų apribojimai arba spragos gali trukdyti NKI veiksmingai rinkti įrodymus. Priemonės, kurių imamasi siekiant sumažinti NKI nepriklausomumą arba apriboti jų išteklius, būtinai inicijuoja pačios valstybės narės. Pavyzdžiui, nepriklausomumo apribojimai gali būti pagrįsti noru labiau kontroliuoti institucijos sprendimų priėmimo procesą. Vyriausybės gebėjimas daryti įtaką arba spaudimą NKI gali lemti tokią padėtį, kai politiniai motyvai nusvertę patikimą konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, pagrįstą teisiniais ir ekonominiais argumentais, vidaus rinkoje veikiančių bendrovių nenaudai.

Šios NKI turimų priemonių ir garantijų spragos bei apribojimai reiškia, kad antikonkurencinius veiksmus atliekančioms bendrovėms gali būti netaikomos jokios vykdymo užtikrinimo priemonės pagal SESV 101 arba 102 straipsnius arba vykdymo užtikrinimas gali būti neveiksmingas, pavyzdžiui, dėl to, kad negalima surinkti antikonkurencinių veiksmų įrodymų, arba dėl to, kad bendrovės gali išvengti atsakomybės už baudos sumokėjimą. Bendrovės negali konkuruoti pagal savo nuopelnus, kai gali išvengti atsakomybės už antikonkurencinius veiksmus. Todėl jos neturi paskatų eiti į tokias rinkas, pasinaudoti įsisteigimo teisėmis ir jose tiekti prekes bei teikti paslaugas. Valstybėse narėse, kuriose vykdymo užtikrinimas yra silpnesnis, vartotojai negali pasinaudoti veiksmingo konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo kovojant su antikonkurenciniais veiksmais, dėl kurių prekių ir paslaugų kainos dirbtinai išlaikomos aukštos, teikiama nauda. Nevienodas SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimas Europoje iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje ir trukdo jai tinkamai veikti.

Kitas būdas, kuriuo siūloma direktyva siekiama nacionalinių įstatymų suderinimo, yra susijęs su tuo, kad jos taikymo sritis apima nacionalinių konkurencijos taisyklių taikymą. Praktikoje dauguma NKI nacionalinės konkurencijos teisės nuostatos toje pačioje byloje taiko lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Siūloma direktyva neišvengiamai turės poveikio NKI lygiagrečiai taikomoms nacionalinės konkurencijos teisės nuostatoms. Be to, kai NKI tyrimo priemonių imasi ankstyvame bylos etape, dažnai sunku nustatyti, ar yra daromas poveikis prekybai, dėl kurio reikėtų pradėti taikyti ES konkurencijos teisę. Todėl NKI turi daryti prielaidą, kad gali būti taikoma abiejų lygmenų teisė. Tai reiškia, kad, kai NKI naudotųsi šiame pasiūlyme numatytu įgaliojimu rinkti skaitmeninius įrodymus, jos tai darytų tam, kad prireikus galėtų taikyti tiek ES, tiek nacionalinę teisę. Todėl atskirti tokį lygiagretų nacionalinės teisės ir SESV 101 bei 102 straipsnių taikymą yra sudėtinga, o gal ir neįmanoma. Jei nacionalinėje teisėje nebūtų numatytos tokios pačios garantijos ir priemonės, kai ji taikoma lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, tai lemtų teisinį netikrumą ir galėtų kliudyti sudaryti vienodas sąlygas. Be to, kad su baudų neskyrimu ir susitarimu susijusių duomenų apsauga būtų prasminga, tai turi būti daroma ne tik tada, kai NKI vykdo procesą dėl SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo, bet ir kai atskirai taikomos lygiavertės nacionalinės teisės nuostatos.

Spragos ir apribojimai, susiję su NKI gebėjimu teikti savitarpio pagalbą, taip pat kenkia Europos konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo sistemai, kuri turi veikti kaip darni visuma. Pavyzdžiui, dauguma NKI negali pranešti apie svarbiausias vykdymo užtikrinimo priemones arba kitų šalių prašyti užtikrinti jų skirtų baudų mokėjimą, jei pažeidėjas nėra teisiškai įsisteigęs jų teritorijoje. Dabar tokios bendrovės gali išvengti baudų mokėjimo. Šių priešasčių nulemtas neveiksmingas vykdymo užtikrinimas iškraipo konkurenciją bendrovėms, kurios laikosi įstatymų, ir mažina vartotojų pasitikėjimą vidaus rinka, ypač skaitmenine aplinka. Šių skirtumų šalinimas nustatant tarpvalstybinių pranešimų apie preliminarius prieštaravimus dėl įtariamo SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimo ir sprendimus, kuriais taikomi šie straipsniai, teikimo sistemą ir tarpvalstybinis administracinių NKI skirtų baudų mokėjimo užtikrinimas – labai svarbūs aspektai siekiant užtikrinti vienodas sąlygas Europoje

ir išvengti konkurencijos iškraipymo. Panašiai ir siekiant užtikrinti sklandų lygiagrečių įgaliojimų Europos konkurencijos tinkle sistemos veikimą, nacionalinės taisyklės dėl ieškinio senaties terminų turėtų būti sustabdomos tol, kol kitos valstybės narės NKI arba Komisija vykdo procesą.

Nacionalinių įstatymų suderinimas su šiais konkrečiais tikslais, kurie visapusiškai atskleisti siūlomos direktyvos tekste, apima daugiau nei tik SESV 101 ir 102 straipsnių įgyvendinimą ir yra labiau susijęs su tinkamu vidaus rinkos veikimu.

Apibendrinant, dėl savo tikslo ir turinio pasiūlymu dėl direktyvos siekiama dviejų politikos tikslų: veiksmingai taikyti ES konkurencijos politiką ir užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą. Šie elementai yra glaudžiai susiję: užtikrinimas, kad NKI būtų suteikti įgaliojimai, kad jos būtų veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos, vienareikšmiškai reiškia, kad reikia parengti teisės aktus, kuriais būtų pašalintos kliūtys nacionaliniuose įstatymuose, dėl kurių vykdymo užtikrinimas yra nevienodas, o vidaus rinkoje iškraipoma konkurencija. Dėl nacionalinių įstatymų ir priemonių, trukdančių NKI būti veiksmingomis vykdymo užtikrinimo institucijomis, vartotojai ir bendrovės neatsidurs nepalankioje padėtyje. Kadangi reikia užtikrinti teisinį tikrumą ir vienodas sąlygas, NKI, taikydama nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas, turi galėti taikyti tokias pačias garantijas ir priemones, kaip lygiagrečiai taikant SESV 101 ir 102 straipsnius. Galiausiai, siekiant užtikrinti vienodesnes sąlygas ir apsaugoti lygiagrečių įgaliojimų Europos konkurencijos tinkle sistemą, reikia nustatyti veiksmingus savitarpio pagalbos tarpvalstybinius mechanizmus. Šių tarpusavyje susijusių, nors ir atskirų, tikslų negalima siekti atskirai, priėmus dvi skirtingas priemones. Pavyzdžiui, neįmanoma siūlomos direktyvos padalinti į pirmą priemonę, pagrįstą SESV 103 straipsniu, pagal kurį NKI būtų suteiktos priemonės ir būdai, kurių joms reikia SESV 101 ir 102 straipsniams taikyti, ir į antrą priemonę, pagrįstą SESV 114 straipsniu, pagal kurį reikalaujama, kad valstybės narės numatytų tokias pačias nacionalinės konkurencijos teisės taikymo taisykles, kai ji taikoma lygiagrečiai su ES konkurencijos taisyklėmis. Dėl šių priešasčių šis pasiūlymas pagrįstas ir SESV 114 straipsniu.

Subsidiarumo principas

Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 buvo nustatyta decentralizuota konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo sistema, tačiau visą šios sistemos potencialą dar reikia realizuoti. Siūloma direktyva būtų užtikrinta, kad, NKI suteikus garantijas ir priemones, kurių joms reikia, kad jos būtų veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos, konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas būtų veiksmingas nacionaliniu lygmeniu.

NKI taiko taisykles, kurios turi tarpvalstybinį poveikį

ES turėtų imtis veiksnių nustatytoms problemoms pašalinti, nes NKI taiko ES taisykles, kurios turi tarpvalstybinį poveikį. Vykdymo užtikrinimo veiksmai, kurių imasi vienos valstybės narės NKI, gali daryti poveikį konkurencijai, bendrovėms ir vartotojams kitose valstybėse narėse. Pavyzdžiui, šalies mastu veikiantis kartelis paprastai neįsileidžia konkurentų iš kitų valstybių narių. Jei NKI neturi reikiamų priemonių ir būdų (pvz., joms trūksta išteklių), kad užtikrintų vykdymą, tai gali turėti tiesioginių neigiamų padarinių vartotojams ir verslui ne tik atitinkamos NKI valstybėje narėje, bet ir kitose valstybėse narėse, o taip pat ir NKI gebėjimui bendradarbiauti visos Europos mastu. Y valstybė narė negali spręsti X valstybės narės NKI priemonių ir būdų trūkumo problemos, todėl šią problemą galima išspręsti tik ėmusiis ES lygmens veiksnių.

Veiksmingo tarpvalstybinio bendradarbiavimo užtikrinimas

Tik veiksmiais ES lygmeniu galima užtikrinti, kad Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatyta bendradarbiavimo sistema veiktų pakankamai gerai. Vienas svarbiausių Reglamento (EB) Nr. 1/2003 elementų yra tai, kad jame numatyti bendradarbiavimo mechanizmai, leidžiantys NKI įtariamus pažeidimus tirti už savo valstybės narės ribų. Viena NKI gali paprašyti kitos NKI imtis tyrimo priemonių jos vardu, kad būtų surinkti įrodymai, esantys kitoje jurisdikcijoje. Kaip jau minėta, šis mechanizmas neveikia tinkamai, jei ne visos NKI turi veiksmingų įgaliojimų vykdyti patikrinimus arba prašyti informacijos. Šią problemą taip pat sunku spręsti nacionaliniu lygmeniu. Pavyzdžiui, jei A valstybės narės NKI reikia, kad B valstybės narės NKI surinktų įrodymus iš jos teritorijoje įsikūrusių bendrovių, tačiau B valstybės narės NKI neturi veiksmingų įgaliojimų šiems įrodymams rinkti, A valstybė narė nelabai ką gali padaryti.

Europos konkurencijos institucijų baudų neskyrimo programų tarpusavio sąsajos

Baudų neskyrimo programos yra tarpusavyje susijusios, nes bendrovės dažnai teikia prašymus kelioms ES jurisdikcijai priklausančioms šalims ir teritorijoms ir joms reikalingos tarpvalstybinio teisinio tikrumo garantijos. Pastarojo dešimtmečio patirtis rodo, kad tokio tarpvalstybinio teisinio tikrumo valstybės narės, veikdamos atskirai, deramai užtikrinti negali. Dėl baudų neskyrimo programų skirtumų pareiškėjai pagal baudų neskyrimo programas vis dar sulaukia skirtingų rezultatų, susijusių su jų galimybėmis būti atleistiems nuo baudų arba net su baudų sumažinimu apskritai. Bendrovėms, kurios svarsto galimybę apie kartelinį elgesį pranešti keliose jurisdikciją turinčiose šalyse mainais į švelnesnę bausmę, nėra užtikrintos, ar jos iš to turės naudos ir jei taip, tai kokios. Siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse veiktų ir būtų panašiai taikomos baudų neskyrimo sistemos, reikalingi ES lygmens veiksmai.

Nacionaliniai įstatymai gali trukdyti NKI būti veiksmingesnėmis vykdymo užtikrinimo institucijomis

Kaip paaiškinta ankstesniame skirsnyje apie teisinį pagrindą, nacionalinė teisė gali trukdyti NKI veikti pakankamai nepriklausomai, turėti veiksmingų priemonių pažeidimams nustatyti ir skirti veiksmingas baudas bendrovėms už ES konkurencijos taisyklių pažeidimus. Norint išspręsti šią problemą, priemonių reikia imtis ES lygmeniu.

Patirtis rodo, kad mažai tikėtina, jog nesant ES teisės aktų NKI gautų visas reikiamas priemones

Ne teisėkūros veiksmai plačiai naudojami siekiant paraginti imtis savanoriškų veiksmų nacionaliniu lygmeniu, tačiau kai kurioms NKI vis dar trūksta garantijų ir priemonių, kad jos galėtų būti veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos. Praėjus daugiau nei dešimtmečiui, mažai tikėtina, kad įvyks pokyčiai, reikalingi, kad Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatyta decentralizuota vykdymo užtikrinimo sistema veiktų geriau, o NKI būtų suteikta įgaliojimų, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos. Tai reiškia, kad daugelis NKI ir toliau neturės tam tikrų svarbių pažeidimų nustatymo ir sankcijų už juos skirimo priemonių arba pakankamai išteklių, ir tai trukdys Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatytai decentralizuotai vykdymo užtikrinimo sistemai veikti tinkamai.

Apibendrinant, esamos nacionalinės konkurencijos sistemos pačios nesudarys sąlygų NKI veiksmingiau užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą visoje ES. Be to, užtikrindama ES konkurencijos taisyklių vykdymą, Komisija negali užtikrinti jokių ES reikalavimų, susijusių su tyrimo ir sankcijų skyrimo priemonėmis, NKI ištekliais ir institucine struktūra,

vykdymo, jei tokie reikalavimai neegzistuoja. Atitinkamai, tik ES lygmens iniciatyva užtikrinus, kad NKI turėtų daugiau veiksmingų priemonių ir būdų taikyti ES konkurencijos taisykles, galima joms suteikti galimybę būti veiksmingesnėmis vykdymo užtikrinimo institucijomis.

Proporcingumo principas

Šiuo pasiūlymu bus nustatyti daugelio aspektų minimalieji standartai, kad NKI būtų suteikta įgaliojimų veiksmingai vykdyti ES konkurencijos taisykles. Tai užtikrinama, kad būtų tinkamai siekiama bendrųjų ir konkrečių pasiūlymo tikslų, ir kartu nederamai nesikišama į nacionalines tradicijas. Valstybės narės vis tiek galės nustatyti aukštesnius standartus ir pritaikyti savo taisykles prie nacionalinių ypatumų. Pavyzdžiui, valstybės narės ir toliau galės savo nuožiūra steigti, organizuoti ir finansuoti savo nacionalines konkurencijos institucijas, jei tik bus užtikrintas jų veiksmingumas. Be to, siūloma direktyva taip pat užtikrinama, kad bus visiškai gerbiamas tų valstybių narių, kurios nusprendė konkurencijos taisyklių vykdymą užtikrinti teisminėmis priemonėmis, pasirinkimas.

Kad būtų sulaukta papildomos naudos užtikrinant konkurencijos taisyklių vykdymą, būtina nustatyti tik tokias išsamias taisykles, pagal kurias nustatomos baudų neskyrimo sąlygos slaptų kartelių atveju. Bendrovės prisipažins, kad dalyvavo slaptuose karteliuose, tik jeigu joms bus užtikrintas pakankamas teisinis tikrumas dėl to, ar jos galėtų būti atleistos nuo baudų. Dideli valstybėse narėse taikomų baudų neskyrimo programų skirtumai lemia teisinį netikrumą potencialiems pareiškėjams pagal baudų neskyrimo programas ir gali sumažinti paskatas prašyti neskirti baudų. Jeigu valstybės narės galėtų įgyvendinti arba taikyti mažiau ar daugiau ribojančias baudų neskyrimo taisykles srityje, kuriai taikoma ši direktyva, tai ne tik prieštarautų tikslui išlaikyti paskatas potencialiems pareiškėjams, kad konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas Sąjungoje būtų kuo veiksmingesnis, bet ir galėtų kilti grėsmė, kad vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms nebus užtikrintos vienodos sąlygos.

Požiūris, kurio laikomasi šiame pasiūlyme, leis maksimaliai padidinti NKI veiksmingumą minimaliai kišantis į nacionalinę nusistovėjusią praktiką, nes išsamiausias taisyklės nustatomos tik tose srityse, kur jos yra tikrai reikalingos, kad būtų padidintas vykdymo užtikrinimo veiksmingumas.

Toks suderintas požiūris bus ne radikalus nukrypimas nuo bendro ES teisės reikalavimo, kad valstybės narės turi numatyti veiksmingas ES taisyklių vykdymo užtikrinimo procedūras ir sankcijas, o tik logiška šio reikalavimo raida. Pasak Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, nacionalinė teisė turi užtikrinti, kad ES konkurencijos teisė būtų visiškai veiksminga⁵. Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, jog nacionalinės procedūrinės NKI veikimo taisyklės neturi kelti grėsmės Reglamento (EB) Nr. 1/2003 tikslui užtikrinti, kad šios institucijos veiksmingai taikytų SESV 101 ir 102 straipsnius⁶.

Priemonės pasirinkimas

Šio pasiūlymo dėl direktyvos tikslas – padidinti NKI veiksmingumą, nenustatant visiems vienodų taisyklių, o leidžiant atsižvelgti į valstybių narių teises tradicijas ir institucijų ypatumus. Todėl direktyva yra geriausias būdas užtikrinti, kad NKI turėtų visas reikalingas garantijas, kad jos galėtų būti veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos, ir nebūtų be

⁵ Sprendimas *Kone AG prieš ÖBB-Infrastruktur AG*, C-557/12, EU:C:2014:1317, 32 punktas.

⁶ Sprendimas *Vlaamse federatie van verenigingen van Brood- en Banketbakkers, Ijsbereiders en Chocoladebewerkers (VEBIC) VZW*, C-439/08, EU:C:2010:739, 56 ir 57 punktai.

reikalo kišamasi į nacionalinę nusistovėjusią praktiką ir tradicijas. Priešingai nei reglamento atveju, valstybės narės galės pasirinkti tinkamiausius šioje direktyvoje nustatytų priemonių įgyvendinimo būdus. Be to, direktyva yra lanksti priemonė, leisianti užtikrinti, kad NKI turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas, išteklius ir vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus, tačiau valstybėms narėms bus palikta galimybė imtis griežtesnių priemonių, jei jos to pageidautų.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

2013–2014 m. Komisija atliko Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 veikimo vertinimą. Remiantis šios analizės rezultatais 2014 m. Komisijos komunikate „Antimonopolinių nuostatų vykdymo užtikrinimo pagal Reglamentą Nr. 1/2003 dešimtmetis“ nustatyta, kad NKI galėtų būti dar veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos, ir nurodytos kelios galimos veiksmų sritys, kad būtų padidintas NKI atliekamo vykdymo užtikrinimo veiksmingumas, visų pirma užtikrinus, kad jos: 1) turėtų pakankamų išteklių ir veiktų pakankamai nepriklausomai, 2) taikytų veiksmingas priemones, 3) galėtų skirti veiksmingas baudas ir 4) taikytų veiksmingas baudų neskyrimo programas⁷.

2014 m. komunikatas buvo pagrįstas penkerių Reglamento Nr. 1/2003 taikymo metų ataskaita, kurioje buvo nustatyta, kad NKI suteikti įgaliojimai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą turėjo teigiamą poveikį siekiant geresnio vykdymo užtikrinimo⁸. Tačiau jame prieita prie išvados, kad dar yra ką tobulinti, visų pirma reikia užtikrinti, kad NKI turėtų veiksmingus vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus.

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Nuo 2015 m. lapkričio 4 d. iki 2016 m. vasario 12 d. Komisija vykdė viešas konsultacijas – pristatė dviejų dalių ES tyrimą, kurio vienoje dalyje buvo bendri klausimai suinteresuotosioms šalims, kurios yra ne specialistai, o antroje – klausimai suinteresuotosioms šalims, turinčioms daugiau žinių ir (arba) patirties konkurencijos tema.

Konsultacijos buvo surengtos po to, kai buvo paskelbtas Komisijos komunikatas „Antimonopolinių nuostatų vykdymo užtikrinimo pagal Reglamentą Nr. 1/2003 dešimtmetis“, kuriame nurodytos kelios galimos veiksmų sritys, kad būtų padidinti NKI įgaliojimai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą. Antrojoje konsultacijų dalyje buvo nagrinėjami keturi svarbiausi klausimai: i) NKI ištekliai ir nepriklausomumas, ii) NKI taikomos vykdymo užtikrinimo priemonės; iii) NKI įgaliojimai skirti baudas įmonėms ir iv) baudų neskyrimo programos.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Antimonopolinių nuostatų vykdymo užtikrinimo pagal Reglamentą Nr. 1/2003 dešimtmetis. Laimėjimai ir perspektyvos“, COM(2014) 453, ir papildomi Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai: „Antimonopolinių nuostatų vykdymo užtikrinimo pagal Reglamentą Nr. 1/2003 dešimtmetis“, SWD(2014) 230, ir „Valstybių narių konkurencijos institucijų veiksmingumo užtikrinant taisyklių laikymąsi didinimas. Institucinės ir procedūrinės problemos“, SWD(2014) 231, <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, Reglamento Nr. 1/2003 veikimo ataskaita (COM(2009) 206 galutinis ir prie jo pridemas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SEC(2009) 574 galutinis, <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

Gautas 181 atsakymas iš įvairių suinteresuotųjų šalių (privatinių asmenų, advokatų kontorų, konsultacijų įmonių, bendrovių, pramonės asociacijų, vartotojų organizacijų, akademinės bendruomenės, nevyriausybinėse organizacijų, idėjų institutų, profesinių sąjungų ir valdžios institucijų, įskaitant ministerijas ir NKI iš ES ir iš jai nepriklausančių šalių).

76 % respondentų manė, kad NKI galėtų nuveikti daugiau, kad užtikrintų ES konkurencijos taisyklių vykdymą, negu jos daro dabar. Be to, 80 % respondentų pritarė, kad reikėtų imtis veiksmų NKI atliekamam ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimui pagerinti. Pagal suinteresuotųjų šalių kategorijas: 100 % viešose konsultacijose dalyvavusių akademinėse įstaigose, vartotojų organizacijų, profesinių sąjungų ir NKI pritaria, kad reikėtų imtis veiksmų; 86 % NVO, 84 % konsultacijų įmonių, advokatų kontorų, 77 % bendrovių, MVĮ, labai mažų įmonių, individualių prekyautojų, 67 % idėjų institutų ir 61 % pramonės asociacijų. 64 % viešose konsultacijose dalyvavusių suinteresuotųjų šalių pritarė, kad tokie veiksmai turėtų būti ES ir valstybių narių lygmens veiksmų derinys; kiti 19 % parėmė vien ES lygmens veiksmus ir 8 % – tik valstybių narių lygmens veiksmus⁹.

Be viešų konsultacijų 2016 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas ir Komisija kartu surengė viešą svarstymą, kurio tikslas – ekspertams ir suinteresuotosioms šalims suteikti papildomą galimybę pasidalinti nuomonėmis apie viešas konsultacijas. Po svarstymo vyko dvi diskusijos keturiomis temomis, kurios buvo įtrauktos į viešas konsultacijas. Inicijatyvos tikslai sulaukė plataus šių diskusijų dalyvių, t. y. apie 150 suinteresuotųjų šalių iš akademinės bendruomenės, verslo (smulkaus ir stambaus), konsultacijų įmonių, pramonės asociacijų, advokatų kontorų, spaudos, privatinių asmenų ir valdžios institucijų, pritarimo ir paramos.

Galiausiai, buvo surengti du susitikimai su atitinkamomis ministerijomis, siekiant gauti jų preliminarinius atsiliepimus. 2015 m. birželio 12 d. ministerijos buvo informuotos apie Komisijos nustatytas pagrindines problemas. Antrasis ministerijų ir NKI susitikimas buvo surengtas 2016 m. balandžio 14 d. Jame joms buvo pranešta apie viešų konsultacijų rezultatus.

Rengiant šį pasiūlymą buvo atsižvelgta į viešų konsultacijų, viešo svarstymo ir susitikimų su ministerijų atstovais rezultatus.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Kad susidarytų išsamų esamos padėties vaizdą, Komisija, bendradarbiaudama su visomis NKI, surinko išsamius duomenis.

Poveikio vertinimas

Komisijos parengtoje poveikio vertinimo ataskaitoje aptariami visi svarbiausi šio pasiūlymo aspektai. Išnagrinėtos keturios politikos galimybės. Tinkamiausia galimybė, kuri įgyvendinama šiuo pasiūlymu, yra imtis ES teisėkūros veiksmų, kuriais NKI būtų suteiktos būtinausios priemonės ir būdai, kad jos būtų veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos, ir kuriuos prireikus papildytų tam tikri ne teisėkūros veiksmai ir išsamios taisyklės.

Kalbant apie kitas tris politikos galimybes, kurios buvo išanalizuotos poveikio vertinimo ataskaitoje: i) mažai tikėtina, kad pagrindinis scenarijus nesiimti jokių ES lygmens veiksmų leistų pasiekti politikos tikslus, be to jis neatitiktų suinteresuotųjų šalių lūkesčių, ii) galimybė

⁹ Likę 8 % atsakė „Nežinau / netaikoma“.

intis vien tik ne teisėkūros veiksmų nesuteiktų patikimo teisinio pagrindo, kad būtų galima užtikrinti, jog visos NKI turėtų reikiamų priemonių ir būdų, kad jos būtų veiksmingos vykdymo užtikrinimo institucijos. Be to, ne teisėkūros priemonės buvo taikomos kelerius metus, tačiau nebuvo pasiektas tikslas realizuoti visą Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatytos decentralizuotos sistemos potencialą, iii) ES teisėkūros veiksmais NKI suteikus išsamių ir vienodų priemonių ir būdų būtų gauta nedaug papildomos naudos, palyginti su tinkamiausia galimybe, ir dar tai reikštų didesnę kišimąsi į nacionalines teisines sistemas ir tradicijas.

Tinkamiausios galimybės privalumų kokybinis ir kiekybinis vertinimas (pavyzdžiui, teigiamas poveikis bendram gamybos veiksnių našumo augimui, kuris yra viena svarbiausių BVP sudedamųjų dalių)¹⁰ rodo, kad privalumai gerokai viršys įgyvendinimo išlaidas.

2016 m. rugsėjo mėn. Komisijos Reglamentavimo patikros valdyba pateikė pastabų apie poveikio vertinimo projektą, o 2016 m. gruodžio mėn. savo palankioje nuomonėje taip pat išreiškė tam tikrų pastabų, į kurias buvo deramai atsižvelgta¹¹. Atsižvelgiant į šiuos komentarus, galutiniame poveikio vertinime išdėstyti visi turimi įrodymai, kad būtų iliustruotos problemos priežastys, pateikta daugiau detalių apie svarstytas politikos galimybes ir tinkamiausios galimybės išsami sąnaudų ir naudos analizė, kuri rodo, kad dabartinio pasiūlymo nauda gerokai nusvers susijusias išlaidas. Be to, galutiniame poveikio vertinime išsamiai aprašomi kiekybinių įverčių apribojimai ir neapibrėžtumas, aiškiau pristatomos per viešas konsultacijas gautos suinteresuotųjų šalių nuomonės ir geriau parodomas svarstyčių galimybių suderinamumas su subsidiarumo ir proporcingumo principais.

Kam pasiūlymas turės poveikį ir koks jis bus

NKI suteikus įgaliojimų, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos, naudos gautų visi vartotojai ir bendrovės, tiek didelės, tiek mažos, įskaitant MVĮ, nes būtų padidintas konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo veiksmingumas ir sukurtos vienesnės sąlygos. Todėl nebūtina numatyti diferencijuotos taikymo srities, pvz., įtraukti išimtis arba taikyti ne tokią griežtą tvarką, kai kalbama apie MVĮ skirtas priemones.

NKI

Iniciatyva pirmiausia skirta NKI, kurios, kaip ir bendrovės, labiausiai pajus jos tiesioginį poveikį. Įgyvendinus pasiūlymą, visoms NKI bus suteiktos veiksmingos priemonės ir būdai rasti pažeidimų įrodymų, skirti baudas bendrovėms, kurios pažeidžia teisę, veikti nepriklausomai užtikrinant ES konkurencijos teisės vykdymą, turėti reikiamų išteklių užduotims vykdyti ir taikyti veiksmingesnes baudų neskyrimo programas. Tai leis NKI imtis veiksmingų vykdymo užtikrinimo veiksmų ir glaudžiau bendradarbiauti su kitomis konkurencijos institucijomis visoje ES, todėl rinkose padidės konkurencija. Konkrečiau, taip bus užtikrinta, kad Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 įdiegta tarpvalstybinio informacijos rinkimo ir keitimosi ja sistema veiktų veiksmingai. Kai kurios valdžios institucijos gali patirti papildomų išlaidų, pavyzdžiui, reikės suteikti naujų IT priemonių, tačiau tikimasi, kad šios išlaidos bus nedidelės. Ne visos NKI patirs vienodą poveikį, nes tai, kokių pokyčių reikės, priklausys nuo kiekvienos nacionalinės teisinės sistemos konkretaus atskaitos taško.

¹⁰ Žr. Poveikio vertinimo ataskaitos 6.3 skirsnį <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>.

¹¹ Žr. 2016 m. rugsėjo 28 d. ir 2016 m. gruodžio 9 d. nuomones, pateiktas adresu <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>. Žr. taip pat Poveikio vertinimo ataskaitos I priedą.

Bendrovės

Iniciatyva turės didelį poveikį bendrovėms. Pirmą, bendrovės, kaip ir vartotojai, jaučia neoptimalaus konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo lygio padarinius, nes patiria neigiamą poveikį, susijusį su didesnėmis kainomis, kurias turi mokėti tiekėjams, su žemesniu inovacijų lygiu ir siauresniu pasirinkimu, taip pat nukenčia nuo konkurencijos taisyklės pažeidžiančių konkurentų pastangų išstumti jas iš rinkos. Šiuo pasiūlymu bus sustiprintas NKI atliekamas konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas Europoje ir bus sudarytos vienodesnės sąlygos, kuriomis visų bendrovių, tiek mažų, tiek didelių, naudai klestėtų konkurencijos kultūra ir taip joms bus sudarytos sąlygos sąžiningiau konkuruoti pagal savo nuopelnus ir augti bendrojoje rinkoje. Tai taip pat paskatins bendroves kurti inovacijas ir siūlyti vartotojų lūkesčius atitinkančius įvairesnius aukštesnės kokybės produktus ir paslaugas.

Antra, pasiūlymas bus tam tikra prasme naudingas bendrovėms, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai dėl įtariamo ES konkurencijos taisyklių pažeidimo. Nustačius pagrindines NKI skirtas veiksmingas priemones ir būdus, sumažės atvejų, kai bendrovės sulaukia skirtingų rezultatų, ES konkurencijos taisyklių taikymas taps labiau nuspėjamas, o visoje ES bus padidintas teisinis tikrumas. Bendrovėms taip pat gali būti naudinga, kad bus sustiprintos procesinės teisės, ypač tose jurisdikcijose, kuriose dar yra ką tobulinti, ir kad bus daugiau teisinio tikrumo teikiant prašymą neskirti baudos. Bendrovės galėtų patirti pradinių prisitaikymo išlaidų, susijusių su tuo, kad joms reikės susipažinti su naujomis procedūrinėmis taisyklėmis. Tačiau apskritai, tikėtina, kad tarpvalstybinę veiklą bendrojoje rinkoje vykdančių bendrovių išlaidos, susijusios su tuo, kad joms reikia prisitaikyti prie skirtingų teisinių sistemų, sumažės.

Kita vertus, bendrovėms, kurios pažeidžia įstatymus tam tikrose jurisdikcijose, taps sudėtingiau nuslėpti įrodymus ar išvengti baudų, ar gauti nedideles baudas.

Vartotojai

Vartotojai galės naudotis didesnės konkurencijos rinkose teikiamais privalumais, pavyzdžiui, platesniu pasirinkimu ir geresniais produktais. Tai, kad NKI trūksta priemonių ir būdų ir gebėjimo realizuoti visą savo potencialą užtikrinant ES konkurencijos taisyklių vykdymą, vartotojams reiškia, kad jie negali pasinaudoti konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo teikiamais privalumais. Šiuo pasiūlymu vartotojams visoje Europoje bus užtikrintas lygiavertis apsaugos nuo verslo praktikos, dėl kurios prekių ir paslaugų kainos dirbtinai išlaikomos aukštos, lygis ir suteikta daugiau galimybių rinktis inovatyvias prekes ir paslaugas prieinamomis kainomis.

Pagrindinės teisės

Šiuo pasiūlymu užtikrinama bendrovių, kurioms iškelta konkurencijos byla, pagrindinių teisių, įskaitant, bet neapsiribojant, teisės vykdyti verslą, teisės į turto nuosavybę, teisės į gerą administravimą ir teisės į veiksmingą jų gynybą teisme (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16, 17, 41 ir 47 straipsniai) apsauga. Juo veiksmingi įgaliojimai NKI užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą būtų suteikti tik tokiu mastu, kiek tai yra būtina ir proporcinga. Valstybės narės bus įpareigosotos numatyti tinkamas su šių įgaliojimu vykdymu susijusias apsaugos priemones, kurios bent jau atitiktų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytus standartus ir bendruosius ES teisės principus, be kita ko, deramai laikantis fizinių asmenų teisės į duomenų apsaugą. Visų pirma, šiomis apsaugos priemonėmis turėtų būti laikomasi bendrovių, dėl kurių vykdomas procesas, kuriuo siekiama užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą, teisės į gynybą, kurios svarbus aspektas yra teisė būti

išklaustyta. Tai apima teisę gauti oficialų pranešimą apie NKI prieštaravimus pagal ES konkurencijos teisę ir veiksmingą teisę susipažinti su bylos dokumentais, kad bendrovės galėtų pasirengti gynybai. Be to, NKI taikant SESV 101 ir 102 straipsnius priimtų galutinių sprendimų adresatai turėtų turėti teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme, kad galėtų užginčyti šiuos sprendimus.

Į pasiūlymą taip pat įtrauktos konkrečios apsaugos priemonės, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių. Pavyzdžiui, patikrinimus ne verslo patalpose turėtų būti galima atlikti tik gavus teisminės institucijos leidimą. Pagrindinių teisių užtikrinimo garantijos taip pat yra įtvirtintos keliose nuostatose. Pavyzdžiui, NKI gali skirti baudas, struktūrines ir elgesio taisomąsias priemones, tik jei jos yra proporcingos. NKI patikrinimus galės vykdyti ir teikti prašymus pateikti informaciją, tik jei jie atitinka būtinumo kriterijų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Veiksmingam ir efektyviam valstybių narių bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija reikalinga saugi infrastruktūra. EKT veikimas grindžiamas sąveikumu. Pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (DFP) šie veiksmai daugiausia finansuojami ISA² programos¹² lėšomis, atsižvelgiant į programos turimus išteklius, tinkamumo ir prioritetų nustatymo kriterijus. Pasiūlymo poveikis biudžetui po 2020 m. priklausys nuo Komisijos pasiūlymų dėl kitos DFP ir galutinio derybų dėl DFP po 2020 m. rezultatų. 1 mln. EUR orientacinę sumą numatyta skirti centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistemos) priežiūrai, plėtrai, prieglobai, jos eksploatavimui ir rėmimui laikantis atitinkamų konfidencialumo ir duomenų saugumo standartų. Apskaičiuota, kad kitos administracinės išlaidos, patirtos dėl EKT veikimo, pvz., posėdžių organizavimo, mokymo programų rengimo ir pristatymo ir gairių bei bendrųjų principų rengimo, sudaro 500 000 EUR per metus.

Kalbant apie personalą, teisėkūros pasiūlymas nekeičia biudžeto ir nereikalauja papildomų personalo išteklių. Išsamesnis paaiškinimas pateiktas prie šio pasiūlymo pridedamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Komisija parengė įgyvendinimo planą, kuriame nustatytos pagrindinės problemos, su kuriomis gali susidurti valstybės narės šios direktyvos priėmimo ir įgyvendinimo etapais, ir pasiūlė įvairių veiksmų šioms problemoms spręsti.

Įgyvendinimo plane numatyta i) vienas bendras informacinis punktas ryšiams su Komisija palaikyti per funkcinę e. pašto dėžutę, kuria valstybės narės gali naudotis visais su siūloma direktyva susijusiems klausimams, ir ii) įvairūs veiksmai, kuriuos turi atlikti Komisija ir valstybės narės, kad išspręstų tris pagrindinius su įgyvendinimu susijusius uždavinius: a) įgyvendinti laikantis nustatyto tvarkaraščio, b) teikti mokymus ir paramą NKI ir c) užtikrinti, kad verslo bendruomenė gautų tinkamą informaciją.

Komisija stebės direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę ir jos įgyvendinimą tiek laikotarpiu iki perkėlimo į nacionalinę teisę, tiek po jos perkėlimo.

¹² 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/2240 dėl Europos viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių sąveikos sprendimų, kaip viešojo sektoriaus modernizavimo priemonė (ISA² programa) (OL L 318, 2015 12 4, p. 1).

Direktyvos *ex post* vertinimas bus atliktas praėjus 5 metams po jos perkėlimo į nacionalinę teisę.

Aiškinamieji dokumentai

Siūlomoje direktyvoje išdėstytos konkrečios priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad: 1) NKI turėtų veiksmingas nepriklausomumo garantijas ir išteklius, vykdymo užtikrinimo bei baudų skyrimo įgaliojimus, 2) kad būtų numatytos tokios pačios garantijos ir priemonės, kai nacionalinę teisę NKI taiko lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, ir 3) NKI galėtų veiksmingai viena kitai teikti savitarpio pagalbą, kad apsaugotų lygiagrečių įgaliojimų Europos konkurencijos tinkle sistemą. Dėl siūlomos direktyvos nuostatų kyla kelios teisinės prievolės. Todėl siekiant ją veiksmingai perkelti į nacionalinę teisę, reikia atlikti konkrečių tikslinių atitinkamų nacionalinių taisyklių pakeitimų. Taigi, kad Komisija galėtų stebėti, ar direktyva į nacionalinę teisę perkeliama teisingai, valstybėms narėms nepakanka perkelti įgyvendinimo nuostatų tekstus, nes gali prireikti bendrai įvertinti naują tvarką pagal nacionalinius teisės aktus. Dėl šios priežasties valstybės narės taip pat turėtų siųsti Komisijai aiškinamuosius dokumentus, kuriuose būtų paaiškinta, kuriomis egzistuojančiomis arba naujomis nuostatomis pagal nacionalinės teisės aktus siekiama įgyvendinti atskiras siūlomoje direktyvoje nustatytas priemones.

Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Šį pasiūlymą sudaro 10 skyrių, kuriuose išdėstyti 34 straipsniai.

I skyrius. Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

Šiame skyriuje apibrėžiama taikymo sritis ir pasiūlyme vartojamos pagrindinės sąvokos. Vartojamos apibrėžtys didžia dalimi atitinka Reglamente (EB) Nr. 1/2003 ir Direktyvoje 2014/104/ES dėl žalos, patirtos dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo¹³ vartojamas apibrėžtis.

II skyrius. Pagrindinės teisės

Pasiūlymu bus užtikrinta, kad valstybės narės nustatytų tinkamas apsaugos priemones, kad būtų vykdomi šiame pasiūlyme nustatyti įgaliojimai. Šios apsaugos priemonės turės atitikti bent jau Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytus standartus ir bendruosius Sąjungos teisės principus¹⁴. Per viešas konsultacijas teisininkai, bendrovės ir verslo organizacijos aiškiai pasisakė, kad reikia užtikrinti, jog NKI veiksmingus vykdymo užtikrinimo įgaliojimus atsvertų didesnės procedūrinės garantijos.

III skyrius. Nepriklausomumas ir ištekliai

Šiame skyriuje užtikrinama, kad NKI turėtų reikiamas nepriklausomumo garantijas. Visų pirma, jame numatomos garantijos, kuriomis siekiama apsaugoti NKI darbuotojus ir

¹³ OL L 349, 2014 12 5, p. 1.

¹⁴ Vadovaujantis nusistovėjusia ES Teisingumo Teismo praktika, „reikalavimai, susiję su pagrindinių teisių apsauga [ES] teisės sistemoje, privalomi ir valstybėms narėms, kai jos įgyvendina [ES] taisykles“, Sprendimas *Karlsson and Others*, C-292/97, ECLI:EU:C:2000:202, 37 punktą. Žr. taip pat Sprendimo *Euras*, C-74/14, ECLI:EU:C:2016:42, 38 punktą, kuriame Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priminė, kad nekaltumo prezumpcija yra bendrasis ES teisės principas, kuris šiandien įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 1 dalyje (šiuo klausimu žr. Sprendimo *E.ON Energie prieš Komisiją*, C 89/11 P, ECLI: EU:C:2012:738, 72 punktą), ir kurio valstybės narės privalo laikytis įgyvendindamos ES konkurencijos teisę. Šiuo klausimu taip pat žr. Sprendimą *VEBIC*, C 439/08, ECLI:EU:C:2010:739, 63 punktą.

vadovybę nuo išorinės įtakos, kai jie užtikrina ES konkurencijos taisyklių vykdymą: i) užtikrinama, kad jie galėtų eiti pareigas ir vykdyti įgaliojimus nepatirdami politinės ir kitos išorinės įtakos, ii) aiškiai nepriimami nurodymai iš jokios vyriausybės ar kitos viešojo ar privačiojo sektoriaus įstaigos; iii) užtikrinama, kad jie susilaikytų nuo bet kokių veiksmų, kurie būtų nesuderinami su jų pareigų ėjimu ir jų įgaliojimų vykdymu; iv) draudžiama atleisti jų vadovus dėl prižasčių, susijusių su sprendimų priėmimu konkrečiose bylose; v) užtikrinama, kad jie turėtų įgaliojimų nustatyti prioritetus atskirose bylose, įskaitant įgaliojimą atmesti skundus dėl prižasčių, susijusių su prioritetais. Kalbant apie paskutinį aspektą, pasiūlymu nekliudoma valstybėms narėms nustatyti bendrus politikos tikslus. Dauguma per viešas konsultacijas pasisakiusių suinteresuotųjų šalių parėmė veiksmus, apimančius visus šiuos aspektus. Visų pirma bendrovės pareiškė, kad NKI nesugebėjimas nustatyti prioritetus, trukdo daugiausia dėmesio skirti pažeidimams, kurie labiausiai kenkia konkurencijai.

Be to, šiame skyriuje aiškiai nustatomas reikalavimas valstybėms narėms užtikrinti, kad NKI turėtų žmogiškųjų, finansinių ir techninių išteklių, kurių reikia, kad jos galėtų atlikti savo pagrindines užduotis pagal SESV 101 ir 102 straipsnius. Pagal atitinkamą nuostatą valstybėms narėms sudaromos sąlygos spręsti ekonomikos svyravimų problemą nerizikuojant pakenkti NKI veiksmingumui.

IV skyrius. Įgaliojimai

Tyrimo ir sprendimų priėmimo įgaliojimai ir procedūros yra svarbiausi konkurencijos institucijų darbo įrankiai. Tačiau dabar Europoje įgaliojimai skiriasi, daugelis NKI neturi visų joms reikalingų įgaliojimų. NKI tyrimo ir sprendimų priėmimo įgaliojimų taikymo sritis labai skiriasi, o tai gali daryti didelį poveikį jų veiksmingumui.

Sprendžiant šią problemą, šiame pasiūlyme numatomi pagrindiniai būtiniausi veiksmingi tyrimo įgaliojimai (įgaliojimai tikrinti verslo ir ne verslo patalpas, teikti prašymus pateikti informaciją) ir priimti sprendimus (įgaliojimai priimti draudžiamuosius sprendimus, įskaitant įgaliojimą taikyti struktūrines ir elgesio taisomąsias priemones, priimti sprendimus dėl įsipareigojimų ir laikinąsias priemones). Per viešas konsultacijas buvo plačiai pritarta, kad reikia imtis veiksmų siekiant užtikrinti, jog NKI turėtų tokių veiksmingų priemonių. Pavyzdžiui, suinteresuotosios šalys, ypač bendrovės, pabrėžė, kad bendrovėms, kurios nukentėjo nuo pažeidėjo antikonkurencinio elgesio, itin daug problemų kėlė tai, kad NKI trūksta įgaliojimų skirti struktūrines taisomąsias priemones.

Šiuo pasiūlymu taip pat bus užtikrinta, kad tos priemonės būtų veiksmingos – būtų numatytos veiksmingos sankcijos už reikalavimų nesilaikymą. Kad sankcijos būtų prasmingos, jos bus apskaičiuojamos proporcingai atitinkamos bendrovės bendrai apyvartai, tačiau valstybės narės galės lanksčiai nustatyti, kaip tai įgyvendinti (pvz., skirtingoms baudoms nenustatomi konkretūs procentiniai dydžiai).

V skyrius. Vienkartinės ir reguliariai mokamos baudos

Konkurencijos institucijų gebėjimas skirti baudas bendrovėms, kurios pažeidžia konkurencijos teisę, yra viena svarbiausių vykdymo užtikrinimo priemonių. Baudomis siekiama nubausti konkurencijos taisykles pažeidusias bendroves ir atgrasyti tą bendrovę ir kitas bendroves pradėti arba toliau vykdyti neteisėtą veiklą. 2009 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą, kad „NKI ir Komisijos skirtų sankcijų veiksmingumas

yra nuoseklus ES konkurencijos taisyklių taikymo sąlyga¹⁵. Tačiau yra problemų, kurios daro įtaką SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimui, ir dėl kurių bendrovės gali gauti labai mažas baudas arba jų negauti visai, priklausomai nuo to, kuri institucija jas skiria, o tai sumenkina atgrasomąjį poveikį ir neužtikrina vienodų sąlygų.

Visų pirma, NKI skiriamų baudų už ES konkurencijos teisės pažeidimus pobūdis valstybėse narėse skiriasi. Baudos gali būti skiriamos per administracinį procesą (skiria NKI), nebaudžiamąjį teismo procesą (skiria teismai) arba baudžiamąjį ar iš dalies baudžiamąjį procesą (skiria dažniausiai teismai arba, tam tikrais atvejais – NKI, tačiau pagal iš dalies baudžiamojo proceso (baudžiamojo nusižengimo) procedūras). Daugelyje valstybių narių baudos yra administracinio pobūdžio. Trys valstybės narės skiria civilines baudas¹⁶. Penkiose valstybėse narėse baudos skiriamos per (iš dalies) baudžiamąjį procesą. Daugelyje valstybių narių, kuriose baudos skiriamos daugiausia per (iš dalies) baudžiamąjį procesą, ES konkurencijos teisės vykdymas užtikrinamas nepakankamai, o net jei jis užtikrinamas, 2004–2013 m. sankcijos buvo skirtos retai. Per viešas konsultacijas dauguma suinteresuotųjų šalių pareiškė, kad baudžiamosios sistemos yra ne itin gerai pritaikytos veiksmingai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymui. Siekiant spręsti nepakankamo vykdymo užtikrinimo problemą ir kartu valstybėms narėms palikti lankstumo, šiuo pasiūlymu bus užtikrinta, kad tose valstybėse narėse, kuriose administracinės NKI dabar negali priimti sprendimų dėl baudų, būtų arba suteikti įgaliojimai NKI priimti tokius sprendimus tiesiogiai, arba valstybės narės turės užtikrinti, kad tokius sprendimus galėtų priimti teismai per nebaudžiamąjį teismo procesą. Taigi, permainų poreikis išliks minimalus.

Antra, skiriasi baudų apskaičiavimo metodika ir tai gali turėti didelį poveikį NKI skiriamų baudų dydžiui. Šie skirtumai daugiausia susiję su: 1) didžiausia bauda, kuri gali būti skirta (didžiausias teisiškai nustatytas dydis), ir 2) baudos apskaičiavimo parametrais. Tokie skirtumai iš dalies paaiškina, kaip dabar baudos gali skirtis iki 25 kartų, priklausomai nuo to, kuri institucija jas skiria. Už tą patį pažeidimą gali būti skirtos labai mažos baudos, o tai reiškia, kad baudų atgrasomasis poveikis visoje ES labai skiriasi. Tai buvo viena iš per viešas konsultacijas nurodytų problemų. Skirtos baudos gali neatspindėti dėl antikonkurencinio elgesio konkurencijai padarytos žalos. Siekiant užtikrinti, kad NKI, remdamosi bendru pagrindinių parametru rinkiniu, galėtų skirti atgrasomąsias baudas, pirma, reikėtų, kad būtų teisiškai nustatytas bendras didžiausias baudos dydis, kuris būtų ne mažesnis nei 10 % nuo pasaulinės apyvartos, ir antra, kad nustatydamos baudą NKI turėtų atsižvelgti į pagrindinius veiksnius, tokius, kaip pažeidimo sunkumas ir trukmė.

Trečiasis aspektas susijęs su apribojimais dėl to, kas gali būti laikomas atsakingu už baudos sumokėjimą. Įmonės sąvoka ES konkurencijos teisėje yra nustatyta pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. Tai reiškia, kad vienai įmonei priklausantys skirtingi juridiniai subjektai gali būti laikomi solidariai atsakingais už bet kokias tai įmonei skirtas baudas¹⁷. Tai siunčia aiškų signalą visai įmonių grupei, kad ji neliks nenubausta už gero įmonių valdymo netaikymą ir konkurencijos teisės nesilaikymą. Taip pat sudaromos sąlygos, kad bauda atspindėtų bendrą įmonių grupės stiprumą, o ne tik jos patronuojamosios bendrovės, todėl bauda yra prasmingesnė ir labiau atgrasanti. Tačiau dabar kai kurios NKI negali taikyti nuostatos, kad patronuojančioji bendrovė yra atsakinga už vienos iš jos kontroliuojamų

¹⁵ Sprendimas *Inspecteur van de Belastingdienst prieš X BV*, C-429/07, ECLI:EU:C:2009:359, 36–39 punktai.

¹⁶ Per nebaudžiamąjį teismo procesą skiriamoms baudoms įvardyti naudojamas terminas civilinės baudos.

¹⁷ Sprendimas *AkzoNobel NV prieš Komisiją*, C-97/08 P, ECLI:EU:C:2009:536. Būtina įrodyti, kad patronuojančioji bendrovė turi lemiamos įtakos patronuojamajai bendrovei, kuri padarė pažeidimą.

patronuojamųjų bendrovių padarytus pažeidimus. Be to, nepaisant seniai nusistovėjusios Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos, kai kurios NKI negali taikyti nuostatos, kad pažeidėjo teisinių bei ekonominių teisių perėmėjams galima skirti baudas, arba dėl jos taikymo kyla neaiškumų. Tai reiškia, kad bendrovės gali išvengti baudų paprasčiausiai susijungdamos su kitomis bendrovėmis arba atlikusios bendrovės restruktūrizavimą. Sprendžiant šią problemą, šiame pasiūlyme numatoma, kad skiriant baudas patronuojančiosioms bendrovėms ir įmonių teisinių bei ekonominių teisių perėmėjams būtų taikoma įmonės sąvoka.

VI skyrius. Baudų neskyrimas

Bendrovės prisipažins, kad dalyvavo slaptuose karteliuose, tik jeigu joms bus užtikrintas pakankamas teisinis tikrumas dėl to, ar jos galėtų būti atleistos nuo baudų. Šiame skyriuje siekiama padidinti teisinį tikrumą bendrovėms, kurios ketina prašyti neskirti baudų, ir taip, sumažinus esamus valstybės narėse taikomų baudų neskyrimo programų skirtumus, išlaikyti paskatas bendradarbiauti su Komisija ir NKI. Kad tai būtų pasiekta, pasiūlymu į teisę perkeliama pagrindiniai EKT pavyzdinės baudų neskyrimo programos principai, taip užtikrinant, kad visos NKI galėtų atleisti nuo baudų ir sumažinti baudas, o supaprastintus prašymus priimti tokiomis pačiomis sąlygomis. Per viešas konsultacijas 61 % suinteresuotųjų šalių nurodė, jog problemų kelia tai, kad valstybės narės neįgyvendina EKT pavyzdinės baudų neskyrimo programos.

Be to, šiame skyriuje užtikrinama, kad pareiškėjai supaprastintą prašymą galės pateikti per penkias darbo dienas ir paaiškinama, kad NKI jiems neturėtų siųsti lygiagrečių daug išteklių reikalaujančių prašymų, kol Komisija tiria bylą. Taip pat patikslinama, kad jei Komisija nusprendė dėl bylos nesiimti veiksmų, supaprastinto prašymo pareiškėjai turėtų turėti galimybę atitinkamoms NKI pateikti visapusiškus prašymus neskirti baudų.

Galiausiai, šiame skyriuje užtikrinama, kad atleidimo nuo baudų paprašiusių bendrovių darbuotojai ir direktoriai būtų apsaugoti nuo individualių sankcijų, jei tokios egzistuoja, su sąlyga, kad jie bendradarbiauja su institucijomis. Tai svarbu siekiant išlaikyti paskatas bendrovėms prašyti neskirti baudų, nes jų prašymai neskirti baudų dažnai priklauso nuo to, ar jų darbuotojai visapusiškai bendradarbiauja, nebijodami sulaukti sankcijų.

Panašiai ir asmenys, ką nors žinantys apie kartelio egzistavimą arba veikimą arba apie kitus antimonopolinių taisyklių pažeidimus, turėtų būti skatinami suteikti tą informaciją, pvz., sukūrus patikimus ir konfidencialius pranešimo kanalus. Tuo tikslu daugelis NKI taiko arba svarsto pradėti taikyti veiksmingas priemones, kuriomis asmenys, pateikę ar atskleidę informaciją apie ES konkurencijos teisės pažeidimus, apsaugomi nuo atsakomųjų veiksmų, pavyzdžiui nuo drausminių nuobaudų, kurias gali skirti jų darbdaviai. Pavyzdžiui, 2017 m. kovo 16 d. Komisija pristatė konkurencijos byloms skirtą anoniminio informavimo priemonę¹⁸. Komisija pabrėžė, kaip svarbu apsaugoti informatorius, ir ieško galimybių imtis horizontalių arba tolesnių sektoriams skirtų veiksmų ES lygmeniu¹⁹.

VII skyrius. Savitarpio pagalba

Šiame skyriuje užtikrinama, kad, jei viena NKI paprašo kitos NKI imtis tyrimo priemonių jos vardu, kad būtų surinkti įrodymai, esantys kitoje jurisdikcijoje, prašančiosios NKI pareigūnai

¹⁸ <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

¹⁹ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254.

turi teisę dalyvauti ir aktyviai padėti atliekant tą tyrimą. Tai leis tokius patikrinimus vykdyti efektyviau ir veiksmingiau.

Be to, šiame skyriuje užtikrinama, kad būtų nustatyta tvarka, kurią taikydamos NKI galėtų prašyti savitarpio pagalbos, ir ją teikti, kai pranešama apie sprendimus ir užtikrinamas baudų sumokėjimas tais atvejais, kai bendrovės nėra teisiškai įsisteigusios prašančiosios NKI teritorijoje arba kai jos neturi pakankamai turto, kad galėtų užtikrinti, jog bauda bus sumokėta toje teritorijoje. Tokia savitarpio pagalba siekiama sumažinti įsikišimą į nacionalinę teisę ir būtų taikomos tokios svarbiausios apsaugos priemonės: i) pranešimas ir vykdymo užtikrinimas bus atliekami vadovaujantis valstybės narės, į kurią kreipiamasi, įstatymais, ii) sprendimų, kuriais nustatomos baudos, vykdymą galima užtikrinti, tik jei jie yra galutiniai ir jų nebegalima apskusti įprasta tvarka iii) ieškinio senaties terminus reglamentuos valstybės narės pareiškėjos teisė, iv) institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo užtikrinti sprendimų dėl baudų skyrimo vykdymo, jeigu tai akivaizdžiai prieštarautų tos valstybės narės viešajai tvarkai, ir v) ginčai dėl priemonės teisėtumo bus priskiriami valstybės narės pareiškėjos kompetencijai, o ginčai dėl pranešimo arba vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių imtasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, bus priskiriami valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetencijai.

Savitarpio pagalba – vienas pagrindinių šio pasiūlymo aspektų, nes ji yra būtina glaudžiam bendradarbiavimui Europos konkurencijos tinkle, taigi būtina decentralizuotos sistemos sėkmingam įgyvendinimui, nuo kurio priklauso, ar bus veiksmingai taikoma ES konkurencijos teisė. Nesant veiksmingos savitarpio pagalbos, bendrovėms, vykdančioms veiklą daugiau negu vienoje valstybėje narėje, negali būti sudarytos vienodos sąlygos, o dėl to nukenčia ir tinkamas vidaus rinkos veikimas.

VIII skyrius. Ieškinio senaties terminas

Šiame skyriuje užtikrinama, kad, jei NKI arba Komisija vykdo procesą, kitoms NKI, kurios gali pradėti procesą dėl tokio paties susitarimo, įmonių asociacijos sprendimo ar suderintų veiksmų, taikomi senaties terminai sustabdomi tol, kol trunka šis procesas. Taip bus užtikrinta, kad lygiagrečių įgaliojimų Europos konkurencijos tinkle sistema veiktų veiksmingai, o kitoms NKI nebūtų trukdoma veikti vėliau dėl to, kad suėjo jų procesams taikomas senaties terminas. Valstybės narės ir toliau galės nustatyti savo sistemoje galiosiančius senaties terminus arba absoliučiąsias ribas, jei dėl to veiksmingai užtikrinti ES konkurencijos teisės netaptų praktiškai neįmanoma ar itin sudėtinga.

IX skyrius. Bendrosios nuostatos

Šiame skyriuje užtikrinama, kad administracinės NKI, kurios gali geriausia paaiškinti savo sprendimus, turėtų teisę iškelti bylą ir (arba) ją ginti teisme²⁰. Tai leis išvengti išlaidų ir pastangų, susijusių su tuo, kad kita įstaiga būtų atsakinga už gynybą šiose bylose, dubliavimo.

Šiame skyriuje taip pat nustatoma viena svarbiausių apsaugos priemonių, kad pagal siūlomą direktyvą surinkta informacija gali būti naudojama tik tais tikslais, dėl kurių ji buvo renkama, ir negali būti naudojama skiriant sankcijas fiziniams asmenims.

²⁰ Europos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą, kad Reglamento (EB) Nr. 1/2003 35 straipsnis aiškintinas taip, kad juo draudžiamas nacionalinis reguliavimas, pagal kurį NKI nesuteikiama galimybė kaip atsakovei dalyvauti nacionalinio teismo procedūroje, vykstančioje dėl šios institucijos sprendimo, Byla C-439/08 *VEBIC* ECLI:EU:C:2010:739, 64 punktas.

Galiausiai, šiame skyriuje užtikrinama, kad įrodymai yra priimtini, nepriklausomai nuo laikmenos, kurioje atitinkama informacija yra laikoma, kad būtų užtikrinta, jog atitinkamos procedūrinės taisyklės apimtų ir skaitmeninius įrodymus.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria siekiama valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti įgaliojimus, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos ir užtikrintų tinkamą vidaus rinkos veikimą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 103 ir 114 straipsnius,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 101 ir 102 straipsniai yra viešosios tvarkos dalykas ir turėtų būti veiksmingai taikomi visoje Sąjungoje, siekiant užtikrinti, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija. Siekiant Europoje užtikrinti atviresnes konkurencingas rinkas, kuriose bendrovės daugiau konkuruotų pagal savo privalumus, nekurtų kliūčių patekti į rinką ir taip galėtų kurti gerovę ir darbo vietas, būtina veiksmingai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą. Taip vartotojai apsaugomi nuo verslo praktikos dirbtinai išlaikyti aukštas prekių ir paslaugų kainas ir didinama inovatyvių prekių ir paslaugų pasiūla;
- (2) SESV 101 ir 102 straipsnių viešąjį vykdymo užtikrinimą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2003⁽²⁾ atlieka valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos lygiagrečiai su Komisija. Nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija kartu sudaro valdžios institucijų, glaudžiai bendradarbiaujančių taikant ES konkurencijos taisykles, tinklą (Europos konkurencijos tinklas);
- (3) Reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 straipsnio 1 dalimi nacionalinės konkurencijos institucijos ir nacionaliniai teismai įpareigojami taikyti SESV sutarties 101 ir 102 straipsnius susitarimams arba veiksams, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Praktikoje dauguma nacionalinių konkurencijos institucijų nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas taiko lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Todėl ši direktyva, kurios tikslas – užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas, taip pat vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus, kad galėtų veiksmingai taikyti

¹ OL C, , p. .

² 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

SESV 101 ir 102 straipsnius, neišvengiamai darys poveikį nacionalinių konkurencijos institucijų lygiagrečiai taikomoms nacionalinės konkurencijos teisės nuostatomis;

- (4) be to, nacionalinėms konkurencijos institucijoms suteikus įgaliojimus visą su įmone, kurios atžvilgiu atliekamas tyrimas, susijusią informaciją gauti skaitmeniniu pavidalu, nesvarbu, kokioje laikmenoje informacija yra laikoma, taip pat turėtų paveikti nacionalinių konkurencijos institucijų įgaliojimų aprėptį, kai ankstyvame proceso etape jos imasi atitinkamų tyrimo priemonių remdamosi ir nacionalinės konkurencijos teisės nuostatomis, taikomomis lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Nacionalinėms konkurencijos institucijoms suteikus tyrimo įgaliojimus, kurių aprėptis skirtųsi priklausomai nuo to, ar jos galiausiai taikys tik nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas, ar taip pat lygiagrečiai ir SESV 101 ir 102 straipsnius, sumažėtų konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo veiksmingumas vidaus rinkoje. Todėl direktyvos taikymo sritis turėtų apimti ir vien SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą, ir tai pačiai bylai lygiagrečiai taikomos nacionalinės konkurencijos teisės taikymą. Tai netaikoma pareiškimų pagal baudų neskyrimo programą ir susitarimo pareiškimų apsaugai, kuri taip pat susijusi su vien nacionalinės konkurencijos teisės taikymu;
- (5) daugeliui nacionalinių konkurencijos institucijų pagal nacionalinę teisę neleidžiama turėti būtinų nepriklausomumo garantijų, taip pat vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimų, kad jos galėtų veiksmingai užtikrinti šių taisyklių vykdymą. Tai mažina jų gebėjimą veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius ir, kai tinkama, nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais. Pavyzdžiui, pagal nacionalinę teisę daugelis nacionalinių konkurencijos institucijų neturi veiksmingų priemonių, kurias taikydamos jos galėtų rasti SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimų įrodymų, skirti teisę pažeidusioms bendrovėms baudas, arba neturi išteklių, kurių joms reikia, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius. Tai gali joms užkirsti kelią apskritai imtis veiksmų arba apriboti jų vykdymo užtikrinimo veiksmus. Tai, kad daugeliui nacionalinių konkurencijos institucijų trūksta veiklos priemonių ir garantijų, kad jos galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, reiškia, kad dėl antikonkurencinius veiksmus atlikusių įmonių vykdomų procesų rezultatai gali būti labai skirtingi, priklausomai nuo valstybės narės, kuriose jos vykdo veiklą: joms pagal SESV 101 arba 102 straipsnį gali būti apskritai netaikoma jokių vykdymo užtikrinimo priemonių arba tos priemonės gali būti neveiksmingos. Antai tam tikrose valstybėse narėse įmonės gali paprasčiausiai restruktūrizuotis ir taip išvengti atsakomybės sumokėti baudas. Dėl nevienodo SESV 101 ir 102 straipsnių ir nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų, taikomų lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, vykdymo užtikrinimo prarandamos galimybės pašalinti kliūtis patekti į rinką ir visoje Europos Sąjungoje kurti atviresnes konkurencingas rinkas, kuriose įmonės konkuruotų pagal savo privalumus. Tose valstybėse narėse, kurių nacionalinės konkurencijos institucijos turi mažiau išteklių, kad galėtų veiksmingai užtikrinti vykdymą, ypač nukenčia įmonės ir vartotojai. Įmonės negali konkuruoti pagal savo privalumus ten, kur už antikonkurencinius veiksmus galima išvengti atsakomybės, todėl kad, pavyzdžiui, neįmanoma surinkti antikonkurencinių veiksmų įrodymų arba kad įmonės gali išvengti atsakomybės sumokėti baudas. Todėl jos neturi paskatų eiti į tokias rinkas, pasinaudoti įsisteigimo teisėmis ir jose tiekti prekes bei teikti paslaugas. Valstybėse narėse, kuriose vykdymo užtikrinimas yra silpnesnis, vartotojai negali pasinaudoti veiksmingo konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo teikiama nauda. Taigi dėl nevienodo SESV 101 ir 102 straipsnių ir nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų, taikomų lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais, vykdymo užtikrinimo visoje Europoje iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje ir trukdoma jai tinkamai veikti;

- (6) nacionalinių konkurencijos institucijų turimų priemonių ir garantijų spragos ir apribojimai silpnina lygiagrečių įgaliojimų užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą sistemą, kuri sukurta taip, kad veiktų kaip darni visuma, grindžiama glaudžiu bendradarbiavimu Europos konkurencijos tinkle. Ši sistema grindžiama tuo, kad institucijos gali pasikliauti vienos kitomis ir vienos kitų prašyti taikyti faktų nustatymo priemones jų vardu. Tačiau ji tinkamai neveikia, jeigu kai kurios nacionalinės konkurencijos institucijos vis dar neturi tinkamų faktų nustatymo priemonių. Nacionalinės konkurencijos institucijos negali vienos kitoms teikti savitarpio pagalbos kitais svarbiais klausimais. Pavyzdžiui, daugumoje valstybių narių tarpvalstybiniu mastu veikiančios įmonės gali išvengti baudų mokėjimo paprasčiausiai todėl, kad tam tikrose valstybių narių, kuriose jos vykdo veiklą, teritorijose jos yra teisiškai neįsisteigusios. Taip mažinamos paskatos laikytis SESV 101 ir 102 straipsnių. Tai lemia neveiksmingą vykdymo užtikrinimą, dėl kurio iškraipoma konkurencija įmonėms, kurios laikosi įstatymų, ir mažinamas vartotojų pasitikejimas vidaus rinka, visų pirma skaitmenine aplinka;
- (7) siekiant Europoje užtikrinti tikrai bendrą konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo erdvę, kurioje vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms būtų sudarytos vienodesnės sąlygos ir sumažintos nevienodos sąlygos vartotojams, reikia nustatyti minimalias nepriklausomumo ir išteklių garantijas, taip pat pagrindinius vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus taikant SESV 101 ir 102 straipsnius ir lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais taikomas nacionalinės konkurencijos teisės nuostatas, kad nacionalinės konkurencijos institucijos būtų visiškai veiksmingos;
- (8) tikslinga šią direktyvą pagrįsti dviem teisiniais pagrindais – SESV 103 ir 114 straipsniais. Taip yra dėl to, kad ši direktyva apima ne tik SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ir lygiagrečiai su šiais straipsniais taikomų nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų taikymą, bet ir nacionalinių konkurencijos institucijų priemonių ir garantijų, kurių reikia SESV 101 ir 102 straipsniams taikyti, spragas ir apribojimus, kurie neigiamai veikia tiek konkurenciją, tiek tinkamą vidaus rinkos veikimą;
- (9) minimalių garantijų nustatymas siekiant užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos veiksmingai taikytų SESV 101 ir 102 straipsnius, nedaro poveikio valstybių narių gebėjimui išlaikyti ar nustatyti platesnės aprėpties nepriklausomumo ir išteklių garantijas nacionalinėms konkurencijos institucijoms ir išsamesnes šių institucijų vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimų taisykles. Visų pirma valstybės narės nacionalinėms konkurencijos institucijoms gali suteikti papildomų įgaliojimų, neapsiribodamos šioje direktyvoje nustatytais pagrindiniais įgaliojimais, kad dar padidintų tų institucijų veiksmingumą;
- (10) kita vertus, būtina nustatyti išsamias taisykles, pagal kurias nustatomos baudų neskyrimo sąlygos slaptų kartelių atveju. Bendrovės prisipažins, kad dalyvavo slaptuose karteliuose, tik jeigu joms bus užtikrintas pakankamas teisinis tikrumas dėl to, ar jos galėtų būti atleistos nuo baudų. Dideli valstybėse narėse taikomų baudų neskyrimo programų skirtumai lemia teisinį netikrumą potencialiems pareiškėjams pagal baudų neskyrimo programas ir gali sumažinti paskatas jiems prašyti neskirti baudų. Jeigu valstybės narės galėtų įgyvendinti arba taikyti mažiau ar daugiau ribojančias baudų neskyrimo taisykles srityje, kuriai taikoma ši direktyva, tai ne tik prieštarautų tikslui išlaikyti paskatas pareiškėjams, siekiant, kad konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas Sąjungoje būtų kuo veiksmingesnis, bet ir galėtų kilti grėsmė, kad vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms nebus užtikrintos vienodos sąlygos. Tai neužkerta kelio valstybėms narėms taikyti baudų neskyrimo programų, kurios

apima ne tik slaptus kartelius, bet ir kitus SESV 101 ir 102 straipsnių ir lygiaverčių nacionalinių nuostatų pažeidimus;

- (11) ši direktyva netaikoma nacionaliniams įstatymams, jeigu jais numatomos baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims, išskyrus taisykles, reglamentuojančias baudų neskyrimo programų ir fiziniams asmenims taikomų sankcijų sąveiką;
- (12) nacionalinėms konkurencijos institucijoms suteiktų įgaliojimų vykdymui turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės, kurios bent jau atitiktų bendraisiais ES teisės principais ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija nustatytus standartus. Šios apsaugos priemonės apima teisę į gerą administravimą ir įmonių teisių į gynybą paisymą, kurių esminis elementas – teisė būti išklausytam. Visų pirma šalims, dėl kurių vykdomas tyrimas, nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų pranešti apie preliminarius joms pareikštus prieštaravimus pagal SESV 101 arba 102 straipsnį, prieš priimdamas sprendimą, kuris neigiamai paveiktų tų šalių interesus, ir šios šalys turėtų turėti galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl šių prieštaravimų, prieš priimant tokį sprendimą. Šalys, kurioms pranešta apie preliminarius prieštaravimus dėl įtariamo SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimo, turėtų turėti teisę susipažinti su nacionalinių konkurencijos institucijų atitinkamos bylos dokumentais, kad galėtų veiksmingai naudotis savo gynybos teisėmis. Teisė suteikiama atsižvelgiant į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis ir neapima konfidencialios informacijos, taip pat nacionalinių konkurencijos institucijų ir Komisijos vidaus dokumentų ir korespondencijos. Be to, nacionalinių konkurencijos institucijų taikant SESV 101 arba 102 straipsnį priimtų galutinių sprendimų adresatai turėtų turėti teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį. Tokie nacionalinių konkurencijos institucijų galutiniai sprendimai turėtų būti motyvuoti, kad tokių sprendimų adresatai turėtų galimybę išsiaiškinti sprendimo motyvus ir pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą. Šiomis apsaugos priemonėmis turėtų būti siekiama užtikrinti pagarbos įmonių pagrindinėms teisėms ir pareigos veiksmingai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą pusiausvyra;
- (13) įgaliojimų nacionalinėms konkurencijos institucijoms taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius nešališkai ir siekiant bendro intereso – veiksmingai užtikrinti Europos konkurencijos taisyklių vykdymą – suteikimas yra esminė veiksmingo ir vienodo šių taisyklių taikymo dalis;
- (14) turėtų būti sustiprintas nacionalinių konkurencijos institucijų nepriklausomumas siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą. Todėl nacionalinėje teisėje turėtų būti įrašyta aiški nuostata, kuria būtų užtikrinta, kad taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius nacionalinės konkurencijos institucijos būtų apsaugotos nuo kišimosi iš išorės ar politinio spaudimo, dėl kurio galėtų kilti grėsmė jų sprendimų nepriklausomumui. Todėl turėtų būti iš anksto nustatytos taisyklės, susijusios su nacionalinių konkurencijos institucijų sprendimus priimančių organų narių atleidimo pagrindais, kad nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl to organo neutralumo ar dėl išorės veiksnių poveikio jam;
- (15) siekiant užtikrinti nacionalinių konkurencijos institucijų nepriklausomumą, jų darbuotojai ir sprendimus priimančių organų nariai turėtų veikti sąžiningai ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie būtų nesuderinami su jų pareigų ėjimu. Poreikis užkirsti kelią grėsmei, kuri gali kilti darbuotojų ar sprendimus priimančio organo narių sprendimų nepriklausomumui, reiškia, kad įdarbinimo laikotarpiu ir per savo kadenciją, taip pat pagrįstą laikotarpį jiems pasibaigus, jie nedirbtų jokio su jų pareigomis nesuderinamo – mokamo ar nemokamo – darbo. Be to, tai taip pat reiškia,

kad įdarbinimo laikotarpiu ir per savo kadenciją jie neturėtų turėti interesų, susijusių su verslo įmonėmis ar organizacijomis, kurios turi reikalų su nacionaline konkurencijos institucija, jeigu dėl to gali nukentėti jų nepriklausomumas. Darbuotojai ir sprendimus priimančio organo nariai turėtų deklaruoti visus interesus ar turta, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas jiems einant pareigas. Turėtų būti reikalaujama, kad jie sprendimus priimančiam organui ir kitiems jo nariams arba, jeigu nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimų priėmimo įgaliojimai suteikti tik vienam asmeniui, savo paskyrimų tarnybai, praneštų, jeigu einant pareigas jiems reikia spręsti dėl klausimo, susijusio su jų interesais, ir tai galėtų pakenkti jų nepriklausomumui;

- (16) nacionalinių konkurencijos institucijų nepriklausomumas nekliaudo vykdyti nei teisminės priežiūros, nei parlamentinės priežiūros pagal valstybių narių įstatymus. Atskaitomybės reikalavimais taip pat padedama užtikrinti nacionalinių konkurencijos institucijų veiksmų patikimumą ir teisėtumą. Proporcingi atskaitomybės reikalavimai apima reikalavimą nacionalinėms konkurencijos institucijoms reguliariai skelbti savo veiklos ataskaitas vyriausybinėms ar parlamentinėms įstaigoms. Taip pat gali būti vykdoma nacionalinių konkurencijos institucijų finansinių išlaidų kontrolė ar stebėseną, jeigu tai nedaro poveikio jų nepriklausomumui;
- (17) nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų nustatyti savo bylų nagrinėjimo procesų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimu, prioritetus, kad galėtų veiksmingai naudotis savo ištekliais ir daugiausia dėmesio skirti antikonkurencinio elgesio, dėl kurio iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje, prevencijai ir nutraukimui. Todėl jos turėtų galėti atmesti skundus remdamosi tuo, kad jie nėra prioritetas. Tai neturėtų daryti poveikio nacionalinių konkurencijos institucijų įgaliojimams atmesti skundus kitais pagrindais, pavyzdžiui, dėl to, kad trūksta kompetencijos, arba nuspręsti, kad joms nėra pagrindo imtis veiksmų. Nacionalinių konkurencijos institucijų įgaliojimai nustatyti savo vykdymo užtikrinimo proceso prioritetus nedaro poveikio valstybės narės vyriausybės teisei nacionalinėms konkurencijos institucijoms pateikti bendrąsias politikos ar prioritetų gaires, kurios nėra susijusios su konkrečiu procesu, susijusiu su SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimu;
- (18) nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų turėti būtinus išteklius, tai yra darbuotojus, kompetenciją, finansinius išteklius ir techninę įrangą, kad galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius. Jeigu jų pareigos ir įgaliojimai pagal nacionalinę teisę yra išplečiami, vis tiek turėtų būti užtikrinta pakankamai išteklių, būtinų šioms užduotims atlikti;
- (19) nacionalinėms konkurencijos institucijoms reikia minimalių bendrų tyrimo ir sprendimų priėmimo įgaliojimų, kad jos galėtų veiksmingai užtikrinti SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą;
- (20) nacionalinėms konkurencijos institucijoms turėtų būti suteikti veiksmingi tyrimo įgaliojimai, kad bet kuriuo savo vykdomo proceso etapu jos galėtų nustatyti SESV 101 straipsniu draudžiamą susitarimą, sprendimą ar suderintus veiksmus ar bet kokią SESV 102 straipsniu draudžiamo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi atvejį;
- (21) nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų tyrimo įgaliojimai turi būti tinkami, kad būtų galima išspręsti skaitmeninės aplinkos keliamas vykdymo užtikrinimo problemas, ir turėtų suteikti galimybę nacionalinėms konkurencijos institucijoms visą su įmone ar įmonių asociacija, kuriai taikoma tyrimo priemonė, susijusią informaciją, įskaitant atlikus ekspertizę gautus duomenis, gauti skaitmeniniu pavidalu, nesvarbu, kokioje laikmenoje informacija yra laikoma, kaip antai

- knyginiuose kompiuteriuose, mobiliuosiuose telefonuose ar kituose mobiliuosiuose prietaisuose;
- (22) nacionalinėms administracinėms konkurencijos institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai tikrinti ir įmonių, ir įmonių asociacijų dėl kurių vykdomas procesas, susijęs su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, taip pat kitų rinkos dalyvių, kurie gali turėti tokiam procesui svarbios informacijos, patalpas. Nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų galėti atlikti tokius patikrinimus, kai bent jau pagrįstai galima įtarti SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą;
 - (23) kad nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų įgaliojimai būtų veiksmingi, jais šioms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su informacija, kuri yra prieinama tikrinamai įmonei ar įmonių asociacijai arba asmeniui ir kuri yra susijusi su įmone, dėl kurios atliekamas tyrimas;
 - (24) kad būtų kuo mažiau bereikalingo patikrinimų pratęsimo, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus tęsti paiešką su tikrinamos įmonės ar įmonių asociacijos verslo veikla susijusių knygų ir kitų veiklos dokumentų kopijose ar išrašuose institucijos patalpose arba kitose tam tikslui skirtose patalpose;
 - (25) patirtis patvirtina, kad verslo veiklos dokumentai gali būti laikomi direktorių ar kitų įmonės darbuotojų namuose, ypač tokiomis aplinkybėmis, kai vis dažniau naudojamosi lanksčiu darbo organizavimu. Siekiant užtikrinti, kad patikrinimai būtų veiksmingi, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus patekti į patalpas, įskaitant privačius namus, jeigu galima pagrįstai įtarti, kad ten yra laikomi verslo veiklos dokumentai, kurie gali būti svarbūs įrodant sunkų SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą. Naudotis šiuo įgaliojimu turėtų būti galima iš anksto gavus teisminės institucijos leidimą. Tai neužkerta kelio valstybėms narėms ypač skubiais atvejais nacionalinės teisminės institucijos užduotis pavesti nacionalinei administracinei konkurencijos institucijai, veikiančiai kaip teisminė institucija;
 - (26) nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų turėti veiksmingus įgaliojimus prašyti pateikti informacijos, kuri yra būtina SESV 101 straipsniu draudžiamam susitarimui, sprendimui ar suderintiems veiksams ar bet kokiam SESV 102 straipsniu draudžiamam piktnaudžiavimo atvejui nustatyti. Tai turėtų apimti teisę prašyti informacijos neatsižvelgiant į tai, kur ji yra laikoma, su sąlyga, kad ji būtų prieinama prašymo pateikti informaciją adresatui. Patirtis patvirtina, kad trečiųjų šalių, pavyzdžiui, rinkos konkurentų, klientų ir vartotojų, savanoriškai teikiama informacija taip pat gali būti vertingas informacijos šaltinis informacija pagrįstam ir tvirtam vykdymo užtikrinimui, ir nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų skatinti tai daryti;
 - (27) nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų turėti veiksmingas priemones konkurencijai rinkoje atkurti skirdamos proporcingas struktūrines ar elgesio taisomąsias priemones;
 - (28) jeigu vykstant procesui, kurio rezultatas gali būti susitarimo ar suderintų veiksmų uždraudimas, įmonės ar įmonių asociacijos nacionalinėms konkurencijos institucijoms pasiūlo įsipareigojimus, kuriais išsprendžiamos jų iškeltos problemos, tos institucijos turėtų galėti priimti sprendimus, kuriais nustatoma, kad šie įsipareigojimai atitinkamoms įmonėms yra privalomi ir jų vykdytini. Tokiais sprendimais dėl įsipareigojimų turėtų būti nustatyta, kad nacionalinėms konkurencijos institucijoms nebėra pagrindo imtis veiksmų, nedarant išvados, ar SESV 101 arba 102 straipsnis buvo pažeistas, ar ne. Sprendimai dėl įsipareigojimų nedarą poveikio valstybių narių

konkurencijos institucijų ir teismų įgaliojimams konstatuoti tokį pažeidimą ir nagrinėti bylą;

- (29) siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimą, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų turėti įgaliojimus vykdydamos administracinį procesą įmonėms ir įmonių asociacijoms už SESV 101 arba 102 straipsnių pažeidimus tiesiogiai pačios skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias baudas arba siekti, kad baudos būtų skirtos per nebaudžiamąjį teismo procesą. Tai nedaro poveikio valstybių narių nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatyta, kad sankcijas už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus skiria teismai per baudžiamąjį procesą;
- (30) siekiant užtikrinti, kad įmonės ir įmonių asociacijos laikytųsi reikalavimų, susijusių su nacionalinių konkurencijos institucijų tyrimo ir sprendimų priėmimo įgaliojimų vykdymu, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turi galėti skirti veiksmingas baudas už reikalavimų nesilaikymą, taip pat vykdydamos administracinį procesą tiesiogiai pačios skirti reguliariai mokamas baudas, kad priverstų laikytis su šių įgaliojimų vykdymu susijusių reikalavimų, arba siekti, kad baudos būtų skirtos per nebaudžiamąjį teismo procesą. Tai nedaro poveikio valstybių narių nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatyta, kad tokias baudas skiria teismai per baudžiamąjį teismo procesą. Be to, ši direktyva neturi poveikio nei įrodinėjimo standarto nacionalinėms taisyklėms, nei nacionalinių konkurencijos institucijų pareigoms patvirtinti atitinkamos bylos faktus, su sąlyga, kad tos taisyklės ir pareigos atitinka bendruosius Sąjungos teisės principus. Vienkartinės ir reguliariai mokamos baudos turėtų būti nustatomos proporcingai bendrai atitinkamų įmonių ir įmonių asociacijų apyvartai;
- (31) siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą, SESV 101 ir 102 straipsniuose vartojama sąvoka „įmonė“ turėtų būti taikoma pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, tai yra būti suprantama kaip ekonominis vienetas, net jeigu jį sudaro keli, fiziniai arba juridiniai, asmenys. Todėl nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų galėti taikyti įmonės sąvoką, kad nustatytų, kad patronuojančioji bendrovė yra atsakinga už vienos iš jos patronuojamųjų bendrovių elgesį, ir skirti jai baudas, tais atvejais, kai tokia patronuojančioji bendrovė ir jos patronuojamoji bendrovė sudaro vieną ekonominį vienetą. Kad pakeitusios teisinę ar organizacinę struktūrą įmonės negalėtų išvengti atsakomybės sumokėti baudas už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus, nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų galėti pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką nustatyti, kad teisinių arba ekonominių teisių perėmėjai yra atsakingi už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą ir skirti jiems baudas;
- (32) siekdamas užtikrinti, kad už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimus skirtos baudos atspindėtų ekonominę pažeidimo svarbą, nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų atsižvelgti į pažeidimo sunkumą. Nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turėtų galėti nustatyti pažeidimo trukmei proporcingas baudas. Šie veiksniai turėtų būti įvertinti pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. Visų pirma, kiek tai susiję su pažeidimo sunkumo vertinimu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra nustatęs, kad turi būti atsižvelgiama į bylos aplinkybes, pažeidimo kontekstą ir atgrasomąjį baudų poveikį. Atliekant šį vertinimą gali būti atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip prekių ir paslaugų, su kuriomis susijęs pažeidimas, apyvarta ir įmonės dydis bei ekonominė galia, nes jie parodo, kokią įtaką įmonė galėjo daryti rinkai. Be to, to paties pažeidėjo padaryti kartotiniai pažeidimai rodo jo polinkį daryti tokius pažeidimus, taigi jie yra labai svarbus nagrinėjamo elgesio sunkumo ir atitinkamai

būtinybės sugriežtinti bausmę siekiant veiksmingo atgrasančio poveikio rodiklis. Nustatydamos skirtinos baudos dydį, nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų atsižvelgti į įmonės tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių ir paslaugų pardavimo vertę. Nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turėtų turėti teisę padidinti baudą, skirtiną įmonei arba įmonių asociacijai, kuri tęsia tą patį pažeidimą arba padaro panašų pažeidimą po to, kai Komisija arba nacionalinė konkurencijos institucija priėmė sprendimą, kuriuo konstatuojama, kad ta įmonė ar įmonių asociacija pažeidė SESV 101 arba 102 straipsnį;

- (33) patirtis patvirtina, kad darant konkurencijos taisyklių pažeidimus tam tikrą vaidmenį nuolat atlieka įmonių asociacijos, todėl nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų galėti veiksmingai skirti baudas tokioms asociacijoms. Kai procesuose, vykdomuose prieš įmonių asociacijas dėl su jų narių veikla susijusių pažeidimų, yra vertinamas pažeidimo sunkumas siekiant nustatyti baudos dydį, turėtų būti atsižvelgiama į asociacijos narėmis esančių įmonių tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių ir paslaugų pardavimo apimtį sumą. Siekiant užtikrinti veiksmingą baudų, skirtų įmonių asociacijoms už jų padarytus pažeidimus, išieškojimą, būtina nustatyti sąlygas, kuriomis nacionalinės konkurencijos institucijos gali reikalauti, kad įmonių asociacijoms esant nemokioms, baudą sumokėtų jos narės. Tai darydamos nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų atsižvelgti į santykinę asociacijai priklausančių įmonių dydį ir ypač į mažų ir vidutinių įmonių padėtį. Tai, kad baudą sumoka vienas ar keli asociacijos nariai, nedaro poveikio nacionalinėje teisėje nustatytoms taisyklėms, numatančioms sumokėtos sumos išieškojimą iš kitų asociacijos narių;
- (34) baudų atgrasomasis poveikis Europoje yra labai skirtingas ir kai kuriose valstybėse narėse didžiausias baudos dydis, kurį galima nustatyti, yra labai mažas. Siekiant užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų skirti atgrasomąsias baudas, nustatytas didžiausias baudos dydis turėtų būti ne mažesnis nei 10 % atitinkamos įmonės bendros pasaulinės apyvartos. Tai neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms palikti galioti arba nustatyti didesnę didžiausią baudos dydį;
- (35) baudų neskyrimo programos yra pagrindinė slaptų kartelių nustatymo priemonė, padedanti vykdyti veiksmingą persekiojimą ir skirti sankcijas už sunkiausius konkurencijos teisės pažeidimus. Tačiau šiuo metu esama didelių valstybėse narėse taikomų baudų neskyrimo programų skirtumų. Šie skirtumai lemia teisinį netikrumą pažeidimus padariusioms įmonėms dėl sąlygų, kuriomis jos gali prašyti neskirti baudų, taip pat dėl jų galimybių būti atleistoms nuo baudų pagal atitinkamą (-as) baudų neskyrimo programą (-as). Toks netikrumas gali sumažinti paskatas potencialiems pareiškėjams pagal baudų neskyrimo programas prašyti neskirti baudų. Tai savo ruožtu gali lemti mažiau veiksmingą konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimą Sąjungoje, nes atskleidžiama mažiau slaptų kartelių;
- (36) dėl valstybių narių lygmeniu taikomų baudų neskyrimo programų skirtumų taip pat kyla grėsmė, kad vidaus rinkoje veikiančioms įmonėms nebus užtikrintos vienodos sąlygos. Todėl yra tikslinga sumažinti šiuos skirtumus ir padidinti teisinį tikrumą;
- (37) nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų įmones atleisti nuo baudų ir jas sumažinti, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos. Turėtų būti laikoma, kad įmonė nacionalinei konkurencijos institucijai pateikė slaptą kartelio įrodymų, kurie leidžia konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą, jeigu tuo metu, kai įmonė tokius įrodymus pateikė, ta nacionalinė konkurencijos institucija neturėjo pakankamai su tuo

pačiu karteliu susijusių įrodymų, kad galėtų konstatuoti SESV 101 straipsnio pažeidimą;

- (38) pareiškėjai turėtų turėti galimybę prašymą neskirti baudos pateikti raštu arba, jei tinkama, kitomis priemonėmis, kurias naudojant pareiškėjui nereikėtų pateikti dokumentų, informacijos ar kitos jo turimos, saugomos ar kontroliuojamos medžiagos. Tuo tikslu nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų būti įdiegusios sistemas, kurios joms suteiktų galimybę priimti pareiškimus pagal baudų neskyrimo programą žodžiu arba kitomis priemonėmis, įskaitant skaitmeninį pavidalą;
- (39) pareiškėjai, dėl įtariamo slaptos kartelio Europos Komisijai pateikę prašymus neskirti baudos, turėtų galėti pateikti supaprastintus prašymus dėl to paties kartelio nacionalinėms konkurencijos institucijoms, kurias jie laiko tinkamomis. Nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų priimti supaprastintus prašymus, kuriuose pateikiama minimali informacija, susijusi su įtariamu karteliu, ir neprašyti pateikti daugiau informacijos nei šis nustatytas minimumas, kol nenusprendžia imtis veiksmų dėl bylos. Tačiau pareiškėjai nacionalinėms konkurencijos institucijoms, kurioms pateikė supaprastintus prašymus, privalo pranešti, jeigu pasikeitė informacija, įtraukta į jų Komisijai pateiktą prašymą neskirti baudos. Nacionalinės konkurencijos institucijos pareiškėjams turėtų pateikti patvirtinimą, kuriame nurodyta gavimo data ir valanda, ir pareiškėjui pranešti, jeigu dėl to paties kartelio jos jau yra anksčiau gavusios supaprastintą prašymą arba prašymą neskirti baudos. Kai tik Komisija nusprendžia nesiimti veiksmų dėl visos bylos ar jos dalies, pareiškėjai turėtų turėti galimybę nacionalinėms konkurencijos institucijoms, kurioms jie pateikė supaprastintus prašymus, pateikti visapusiškus prašymus neskirti baudų;
- (40) teisinis netikrumas dėl to, ar įmonių darbuotojai yra apsaugoti nuo individualių sankcijų, gali užkirsti kelią potencialiems pareiškėjams prašyti neskirti baudos. Todėl konkurencijos institucijoms prašymus atleisti nuo baudų pateikusių įmonių esami ir buvę darbuotojai bei direktoriai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokių valdžios institucijų įmonėms skirtų sankcijų už jų dalyvavimą slaptame kartelyje, dėl kurio pateiktas prašymas. Tokia apsauga turėtų priklausyti nuo to, ar tie darbuotojai ir direktoriai aktyviai bendradarbiauja su atitinkamomis nacionalinėms konkurencijos institucijomis, o prašymai atleisti nuo baudų buvo pateikti prieš pradėdant baudžiamąjį procesą;
- (41) naudojantis lygiagrečių įgaliojimų taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius sistema reikia, kad nacionalinės konkurencijos institucijos glaudžiai bendradarbiautų. Visų pirma, jeigu nacionalinė konkurencijos institucija pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnio 1 dalį atlieka patikrinimą kitos nacionalinės konkurencijos institucijos vardu, turėtų būti sudarytos galimybės prašančiosios institucijos pareigūnams dalyvauti ir padėti jį atlikti, kad suteikus papildomų išteklių, žinių ir techninės kompetencijos būtų padidintas tokių patikrinimų veiksmingumas;
- (42) be to, turėtų būti nustatyta tvarka, kurią taikydamos nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų prašyti savitarpio pagalbos pranešant apie preliminarinius prieštaravimus ir sprendimus, taip pat užtikrinant sprendimų, kuriais nustatomos vienkartinės ar reguliariai mokamos baudos, vykdymą, jeigu atitinkama įmonė nėra teisiškai įsisteigusi jų teritorijoje. Tai užtikrintų veiksmingą SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimą ir padėtų užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą;
- (43) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos veiksmingai užtikrintų SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymą, reikia numatyti praktines senaties terminų sustabdymo taisykles. Visų pirma, naudojantis lygiagrečių įgaliojimų sistema,

nacionaliniai senaties terminai turėtų būti sustabdomi tol, kol kitos valstybės narės nacionalinės konkurencijos institucijos arba Komisija vykdo procesą. Tai neužkerta kelio valstybėms narėms palikti galioti arba nustatyti absoliučiuosius senaties terminus, su sąlyga, kad dėl tokių absoliučiujų terminų trukmės SESV 101 ir 102 straipsnių taikymas netampa praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas;

- (44) siekiant užtikrinti, kad bylos Europos konkurencijos tinkle būtų nagrinėjamos efektyviai ir veiksmingai, tose valstybėse narėse, kurių nacionalinė administracinė konkurencijos institucija yra kompetentinga tirti SESV 101 ir 102 pažeidimus, o nacionalinė teisminė konkurencijos institucija yra kompetentinga priimti sprendimą, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir (arba) skiriama bauda, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos turėtų galėti tiesiogiai pareikšti ieškinį nacionalinei teisminei konkurencijos institucijai. Be to, jeigu procesuose dėl nacionalinių konkurencijos institucijų taikant SESV 101 arba 102 straipsnį priimtų vykdymo užtikrinimo sprendimų nacionaliniai teismai veikia kaip apeliacinės instancijos teismai, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos tame procese turėtų turėti visapusiškas teises dalyvauti kaip ieškovės arba atsakovės ir naudotis tomis pačiomis teisėmis, kurias turi tokio proceso šalys;
- (45) dėl rizikos, kad informacija, kurioje pateikiami įrodymai prieš save ir kuri yra pateikta tyrimui, bus atskleista kitais nei tyrimo tikslais, gali sumažėti paskatos potencialiems pareiškėjams pagal baudų neskyrimo programas bendradarbiauti su konkurencijos institucijomis. Todėl nesvarbu, kokia forma teikiami pareiškimai pagal baudų neskyrimo programas, juose esanti informacija, gauta pasinaudojus teise susipažinti su bylos dokumentais, turėtų būti naudojama, tik kai tai yra būtina siekiant pasinaudoti gynybos teisėmis vykstant valstybių narių teismo procesams tam tikrais labai ribotais atvejais, tiesiogiai susijusiais su byla, su kurios dokumentais leista susipažinti. Tai neturėtų užkirsti kelio konkurencijos institucijoms skelbti savo sprendimus pagal taikomą Sąjungos arba nacionalinę teisę;
- (46) įrodymai yra svarbus SESV 101 ir 102 straipsnių vykdymo užtikrinimo elementas. Nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų apsvarstyti atitinkamus įrodymus, nesvarbu, ar jie pateikti raštu, žodžiu ar įrašė, įskaitant juridinių ar fizinių asmenų padarytus slaptus įrašus, su sąlyga, kad tai nėra vienintelis įrodymų šaltinis. Tai nedaro poveikio teisei būti išklaustam;
- (47) kad paremtų glaudų bendradarbiavimą Europos konkurencijos tinkle, Komisija turėtų užtikrinti centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistemos) priežiūrą, plėtrą, prieglobą, ją eksploatuoti ir teikti paramos naudotojams paslaugas, laikydamasi atitinkamų konfidencialumo, duomenų apsaugos ir duomenų saugumo standartų. Europos konkurencijos tinklo efektyvus ir veiksmingas veikimas grindžiamas sąveikumu. Centrinės informacinės sistemos priežiūros, plėtos, prieglobos, paramos naudotojams ir eksploatavimo išlaidos, taip pat kitos administracinės išlaidos, patiriamos dėl Europos konkurencijos tinklo veikimo, visų pirma su posėdžių organizavimu susijusios išlaidos, turėtų būti priskiriamos Sąjungos bendrajam biudžetui. Numatoma, kad iki 2020 m. Europos konkurencijos tinklo sistemos išlaidos, bus dengiamos Europos viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių sąveikos sprendimų bei bendrųjų sistemų programos (ISA² programos) lėšomis, atsižvelgiant į programos turimus išteklius, tinkamumo ir prioritetų nustatymo kriterijus;
- (48) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas ir išteklius, taip pat vykdymo

užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus, kad galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius ir lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais taikomą nacionalinę konkurencijos teisę, taip pat užtikrinti veiksmingą vidaus rinkos ir Europos konkurencijos tinklo veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi siekiant veiksmingumo ir vienodumo, kurių reikia taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, šio tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (49) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų³ valstybės narės pagrįstais atvejais išipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

ISKYRIUS

DALYKAS, TAIKymo SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje išdėstomos tam tikros taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų būtinas nepriklausomumo garantijas ir išteklius, taip pat vykdymo užtikrinimo ir baudų skyrimo įgaliojimus ir galėtų veiksmingai taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija ir kad dėl nacionalinių įstatymų ir priemonių, užkertančių kelią nacionalinėms konkurencijos institucijoms veiksmingai užtikrinti taisyklių vykdymą, vartotojai ir įmonės neatsidurtų nepalankioje padėtyje. Direktyvos taikymo sritis apima SESV 101 ir 102 straipsnių ir nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų, taikomų lygiagrečiai su SESV 101 ir 102 straipsniais tai pačiai bylai, taikymą, išskyrus 29 straipsnio 2 dalį, kuris taip pat apima išimtinai taikomą nacionalinę konkurencijos teisę.
2. Šioje direktyvoje išdėstomos tam tikros su savitarpio pagalba susijusios taisyklės siekiant apsaugoti sklandų vidaus rinkos veikimą ir glaudaus bendradarbiavimo Europos konkurencijos tinkle sistemą.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

³ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- (1) nacionalinė konkurencijos institucija – valstybės narės pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 35 straipsnį paskirta institucija, atsakinga už SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą. Šioms funkcijoms atlikti valstybės narės gali paskirti vieną ar daugiau administracinių institucijų (nacionalinę administracinę konkurencijos instituciją), taip pat teisminių institucijų (nacionalinę teisminę konkurencijos instituciją);
- (2) konkurencijos institucija – nacionalinė konkurencijos institucija arba Komisija, arba abi institucijos, atsižvelgiant į kontekstą;
- (3) Europos konkurencijos tinklas – valdžios institucijų tinklas, kurį sudaro nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija, suteikiantis galimybę diskutuoti ir bendradarbiauti taikant SESV 101 ir 102 straipsnius ir užtikrinant jų vykdymą;
- (4) nacionalinės konkurencijos teisės nuostatos – nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis iš esmės siekiama to paties tikslo, kaip ir SESV 101 ir 102 straipsniais, ir kurios yra taikomos tai pačiai bylai ir lygiagrečiai su Sąjungos antimonopoline teise pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 straipsnio 1 dalį, išskyrus informacijos, gautos iš pareiškimų pagal baudų neskyrimo programą ir susitarimo pareiškimų, nurodytų 29 straipsnio 2 dalyje naudojimą ir išskyrus nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis nustatomos baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims;
- (5) nacionalinis teismas – nacionalinis teismas, kaip apibrėžta SESV 267 straipsnyje;
- (6) apeliacinės instancijos teismas – nacionalinis teismas, kuris yra įgaliotas įprasta apeliacine tvarka peržiūrėti nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimus ar teismo tuo klausimu priimtus sprendimus, neatsižvelgiant į tai, ar šis teismas pats turi įgaliojimus konstatuoti konkurencijos teisės pažeidimą;
- (7) procesas – nacionalinės konkurencijos institucijos vykdomas procesas, susijęs su SESV 101 arba 102 straipsnio taikymu, kol ta institucija to proceso nebaigia ir nepriima sprendimo, nurodyto 9 arba 11 straipsnyje, arba nenusprendžia, kad nėra pagrindo jai imtis tolesnių veiksmų, arba Komisijos vykdomas procesas, susijęs su SESV 101 arba 102 straipsnio taikymu, kol ji to proceso nebaigia ir nepriima sprendimo pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 7, 9 arba 10 straipsnį arba nenusprendžia, kad nėra pagrindo jai imtis tolesnių veiksmų;
- (8) įmonė, kaip nustatyta SESV 101 ir 102 straipsniuose, – bet koks ekonominę veiklą vykdančias subjektas, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ir finansavimo būdą, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką;
- (9) slaptas kartelis – dviejų arba daugiau konkurentų sudarytas susitarimas ir (arba) suderinti veiksmai, kuriais siekiama koordinuoti savo konkurencinį elgesį rinkoje ir (arba) daryti įtaką svarbiems konkurencijos veiksniams taikant tokią praktiką, kaip antai pirkimo ar pardavimo kainų arba kitų prekybos sąlygų nustatymas, gamybos arba pardavimo kvotų paskirstymas, rinkų ir klientų pasidalijimas, įskaitant antikonkurencinį veiksmų derinimą konkursuose, importo arba eksporto apribojimus ir (arba) antikonkurencinius veiksmus konkurentų atžvilgiu, apie kuriuos kiti asmenys, išskyrus kartelio šalis, visiškai nieko nežino;
- (10) atleidimas nuo baudų – bauda slaptame kartelyje dalyvavusiai įmonei neskiriama už bendradarbiavimą su konkurencijos institucija pagal baudų neskyrimo programą;
- (11) baudų sumažinimas – kaip atlygis už bendradarbiavimą su konkurencijos institucija slaptame kartelyje dalyvavusiai įmonei pagal baudų neskyrimo programą mažesnių nei įprastai baudų skyrimas;
- (12) baudų neskyrimas – atleidimas nuo baudų ir jų sumažinimas;

- (13) baudų neskyrimo programa – programa, susijusi su SESV 101 straipsnio arba nacionalinės konkurencijos teisės taikymu, pagal kurią viena slapto kartelio šalis nepriklausomai nuo kitų su karteliu susijusių įmonių bendradarbiauja su konkurencijos institucija šiai atliekant tyrimą ir savanoriškai teikia turimą informaciją apie kartelį ir savo vaidmenį jame, už tai ta šalis, priimant sprendimą arba nebetęsiant proceso, atleidžiama nuo baudų, kurios turėtų būti skirtos už jos dalyvavimą kartelyje, arba baudos yra sumažinamos;
- (14) pareiškimas pagal baudų neskyrimo programą – savanoriškas įmonės arba fizinio asmens arba jų vardu konkurencijos institucijai žodžiu arba raštu teikiamas pareiškimas ar jo įrašas, kuriame pateikiama įmonės arba fizinio asmens turima informacija apie slaptą kartelį ir jų vaidmenį jame ir kuris parengtas specialiai pateikti šiai institucijai, kad pagal baudų neskyrimo programą būtų atleista nuo baudų arba jos būtų sumažinamos; tai netaikoma jau egzistuojančiai informacijai;
- (15) jau egzistuojanti informacija – įrodymai, kurie egzistuoja nepriklausomai nuo konkurencijos institucijos vykdomo proceso, neatsižvelgiant į tai, ar tokia informacija yra konkurencijos institucijos byloje;
- (16) susitarimo pareiškimas – savanoriškas įmonės arba jos vardu konkurencijos institucijai teikiamas pareiškimas, kuriame įmonė prisipažįsta dalyvavusi pažeidžiant SESV 101 straipsnį arba nacionalinę konkurencijos teisę arba atsisako tai ginčyti ir prisiima atsakomybę ir kuris parengtas specialiai siekiant sudaryti galimybę šiai konkurencijos institucijai taikyti supaprastintą arba pagreitintą procedūrą;
- (17) pareiškėjas – įmonė, pateikusi prašymą atleisti nuo baudos arba ją sumažinti pagal baudų neskyrimo programą;
- (18) institucija pareiškėja – nacionalinė konkurencijos institucija, kuri pateikia savitarpio pagalbos prašymą pagal 23, 24 arba 25 straipsnį;
- (19) institucija, į kurią kreipiamasi – nacionalinė konkurencijos institucija, gavusi savitarpio pagalbos prašymą, o 24 ir 25 straipsniuose nurodyto pagalbos prašymo atveju gali reikšti kompetentingą valdžios tarnybą, instituciją ar departamentą, kuris yra daugiausiai atsakingas už tokių sprendimų vykdymo užtikrinimą pagal nacionalinius įstatymus, norminius teisės aktus ir administracinę praktiką.

Visos nuorodos į SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ir pažeidimus suprantamos kaip apimančios lygiagretų nacionalinės konkurencijos teisės nuostatų taikymą tai pačiai bylai.

II SKYRIUS

PAGRINDINĖS TEISĖS

3 straipsnis

Apsaugos priemonės

Nacionalinėms konkurencijos institucijoms vykdant šioje direktyvoje nurodytus įgaliojimus taikomos atitinkamos apsaugos priemonės, įskaitant įmonių teisių į gynybą ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą teisme paisymą, pagal bendruosius Sąjungos teisės principus ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

III SKYRIUS

NEPRIKLAUSOMUMAS IR IŠTEKLIAI

4 straipsnis

Nepriklausomumas

1. Siekdamas garantuoti nacionalinių konkurencijos institucijų nepriklausomumą taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, valstybės narės užtikrina, kad jos pareigas atliktų ir įgaliojimus vykdytų nešališkai, siekdamas veiksmingo ir vienodo šių nuostatų vykdymo užtikrinimo, laikydamosi proporcingų atskaitomybės reikalavimų ir nedarydamos poveikio glaudžiam konkurencijos institucijų bendradarbiavimui Europos konkurencijos tinkle.
2. Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad:
 - a) nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų darbuotojai ir sprendimus priimančių organų nariai galėtų eiti pareigas ir vykdyti įgaliojimus, susijusius su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, nepatirdami politinės ir kitos išorinės įtakos;
 - b) eidami pareigas ir vykdydami įgaliojimus, susijusius su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų darbuotojai ir sprendimus priimančių organų nariai nesiektų ir nepriimtų jokių nurodymų iš jokios vyriausybės ar kitos viešojo ar privačiojo sektoriaus įstaigos;
 - c) nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų darbuotojai ir sprendimus priimančių organų nariai susilaikytų nuo bet kokių veiksmų, kurie būtų nesuderinami su jų pareigų ir įgaliojimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, ėjimu ir vykdymu;
 - d) nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų sprendimus priimančių organų nariai galėtų būti atleisti, tik jeigu jie nebeatitinka jų pareigoms eiti keliamų sąlygų arba padaro sunkų nusižengimą pagal nacionalinę teisę. Atleidimo pagrindai turėtų būti iš anksto nustatyti nacionalinėje teisėje. Jie neatleidžiami dėl priežasčių, susijusių su tinkamų jų pareigų ir įgaliojimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu, ėjimu ir vykdymu, kaip apibrėžta 5 straipsnio 2 dalyje;
 - e) nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų nustatyti su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymu susijusių užduočių, apibrėžtų 5 straipsnio 2 dalyje, atlikimo prioritetus. Jeigu nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos privalo nagrinėti oficialiai pateiktus skundus, tai apima tų institucijų įgaliojimus atmesti tokius skundus remiantis tuo, kad jos jų nelaiko prioritetu. Tai nedaro poveikio nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų įgaliojimams atmesti skundus remiantis kitais, nacionalinėje teisėje apibrėžtais pagrindais.

5 straipsnis

Ištekliai

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų žmogiškųjų, finansinių ir techninių išteklių, kurie yra būtini, kad jos galėtų veiksmingai atlikti pareigas ir vykdyti įgaliojimus taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, kaip apibrėžta 2 dalyje.
2. Taikydamos SESV 101 ir 102 straipsnius nacionalinės konkurencijos institucijos, be kita ko: atlieka tyrimus, siekdamos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius; priima sprendimus, kuriais taikomos šios nuostatos, remdamosi Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsniu, ir glaudžiai bendradarbiauja Europos konkurencijos tinkle, siekdamos užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą.

IV SKYRIUS

ĮGALIOJIMAI

6 straipsnis

Įgaliojimas tikrinti veiklos patalpas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų atlikti visus būtinus įmonių ir įmonių asociacijų patikrinimus, apie kuriuos iš anksto nepranešama, siekdamos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius. Valstybės narės užtikrina, kad pareigūnams ir kitiems lydintiesiems asmenims, kuriuos nacionalinės konkurencijos institucijos įgaliojo atlikti patikrinimą, būtų suteikti bent šie įgaliojimai:
 - a) patekti į visas įmonių ir įmonių asociacijų patalpas, teritoriją ir transporto priemones;
 - b) patikrinti su verslo veikla susijusias knygas ir kitus veiklos dokumentus, nesvarbu, kokioje laikmenoje jie yra laikomi, įskaitant teisę susipažinti su tikrinamam subjektui prieinama informacija;
 - c) paimti arba gauti bet kokio pavidalo tokių knygų ar kitų veiklos dokumentų kopijas arba išrašus ir, jeigu mano esant reikalinga, tęsti paiešką tose kopijose ar išrašuose savo patalpose arba kitose tam tikslui skirtose patalpose;
 - d) užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir knygas ar kitus veiklos dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks yra būtinas patikrinimui atlikti;
 - e) prašyti bet kurio įmonės arba įmonių asociacijos atstovo arba darbuotojo paaiškinti faktus arba dokumentus, susijusius su patikrinimo objektu ir tikslu, ir užfiksuoti atsakymą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms ir įmonių asociacijoms būtų nustatytas reikalavimas leisti nacionalinėms administracinėms konkurencijos institucijoms atlikti patikrinimus. Jeigu įmonė ar įmonių asociacija priešinasi patikrinimui, kurį atlikti nurodė nacionalinė administracinė konkurencijos institucija arba įgaliojo nacionalinė teisminė institucija, nacionalinės konkurencijos institucijos gali gauti būtiną policijos ar lygiavertės teisėsaugos institucijos pagalbą, kad galėtų atlikti patikrinimą. Tokia pagalba taip pat gali būti gaunama kaip atsargumo priemonė.

7 straipsnis

Įgaliojimas tikrinti kitas patalpas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jeigu pagrįstai įtariama, kad su verslo veikla ir su atliekamo patikrinimo objektu susijusios knygos ar kiti veiklos dokumentai, kurie gali būti svarbūs įrodant sunkų SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą, yra laikomi ne 6 straipsnyje nurodytose, bet kitose patalpose, teritorijoje ar transporto priemonėse, įskaitant įmonių ir įmonių asociacijų direktorių, vadybininkų ir kitų darbuotojų namus, nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos gali atlikti tokių patalpų, teritorijų ir transporto priemonių patikrinimus, apie kuriuos iš anksto nepranešta.
2. Tokių patikrinimų negalima atlikti iš anksto negavus nacionalinės teisminės institucijos leidimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad pareigūnams ir kitiems lydintiesiems asmenims, kuriuos nacionaliniai teismai įgaliojo atlikti patikrinimą pagal šio straipsnio 1 dalį, būtų suteikti bent 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose ir 2 dalyje nustatyti įgaliojimai.

8 straipsnis

Prašymai pateikti informaciją

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų priimti sprendimą reikalauti, kad įmonės ir įmonių asociacijos per nustatytą terminą pateiktų visą informaciją, kuri yra būtina SESV 101 ir 102 straipsniams taikyti. Ši pareiga taikoma informacijai, kuri yra prieinama įmonei ir įmonių asociacijai.

9 straipsnis

Pažeidimo nustatymas ir jo nutraukimas

Valstybės narės užtikrina, kad, jeigu nacionalinės konkurencijos institucijos konstatuoja SESV 101 straipsnio ar 102 straipsnio pažeidimą, jos galėtų priimti sprendimą reikalauti, kad atitinkamos įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų tokį pažeidimą. Tuo tikslu jos gali skirti bet kokią elgesio ar struktūrinę taisomąją priemonę, proporcingą padarytam pažeidimui ir būtiną pažeidimui veiksmingai nutraukti.

10 straipsnis

Tarpinės priemonės

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos, veikdamos savo iniciatyva, galėtų priimti sprendimą nurodyti taikyti įmonėms tarpines priemones bent jau tais atvejais, kai to nedelsiant reikia dėl pavojaus, kad *prima facie* konstatavus SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą bus padaryta didelė ir nepataisoma žala konkurencijai. Toks sprendimas taikomas tam tikrą laikotarpį ir gali būti atnaujintas, jeigu tai yra būtina ir tinkama.

Įsipareigojimai

Valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos procesą, inicijuotą siekiant priimti sprendimą reikalauti nutraukti SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą, nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų priimti sprendimą nustatyti, kad įmonių įsipareigojimai, pasiūlyti siekiant išspręsti tų institucijų iškeltas problemas, yra privalomi. Toks sprendimas gali būti priimtas nustatytam laikotarpiui ir jame daroma išvada, kad atitinkamai nacionalinei konkurencijos institucijai nebėra pagrindo imtis veiksmų.

V SKYRIUS

VIENKARTINĖS IR REGULIARIAI MOKAMOS BAUDOS

Baudos įmonėms ir įmonių asociacijoms

1. Nedarant poveikio valstybių narių nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatytos sankcijos, skiriamos per baudžiamąjį teismo procesą, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų arba priimti sprendimą vykstant administraciniam procesui, arba vykstant nebaudžiamajam teismo procesui prašyti įmonėms arba įmonių asociacijoms skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias pinigines baudas, jeigu jos tyčia ar dėl neapdairumo pažeidė SESV 101 arba 102 straipsnį.
2. Nedarant poveikio valstybių narių nacionaliniams įstatymams, kuriuose numatytos sankcijos, skiriamos per baudžiamąjį teismo procesą, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos galėtų arba priimti sprendimą vykstant administraciniam procesui, arba vykstant nebaudžiamajam teismo procesui prašyti įmonėms arba įmonių asociacijoms skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias pinigines baudas, nustatytas proporcingai jų bendrai apyvartai, jeigu tyčia ar dėl neapdairumo:
 - a) jos neleidžia atlikti 6 straipsnio 2 dalyje nurodyto patikrinimo;
 - b) yra pažeistos pareigūnų arba kitų lydinčiųjų asmenų, kuriuos įgaliojo nacionalinės konkurencijos institucijos uždėtos plombos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte;
 - c) atsakydamos į 6 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą klausimą jos pateikia neteisingą, klaidinantį atsakymą, nepateikia išsamaus atsakymo arba atsisako jį pateikti, arba per nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą terminą nepataiso darbuotojo pateikto neteisingo, klaidinančio ar neišsamaus atsakymo;
 - d) atsakydamos į 8 straipsnyje nurodytu sprendimu pateiktą prašymą, jos pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikia informacijos per nustatytą terminą;
 - e) jos nesilaiko 10 ir 11 straipsniuose nurodyto sprendimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad skiriant baudas patronuojančiosioms bendrovėms ir įmonių teisinių bei ekonominių teisių perėmėjams, būtų taikoma įmonės sąvoka.

13 straipsnis

Baudų dydžio skaičiavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nustatydamos baudos už SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą dydį nacionalinės konkurencijos institucijos atsižvelgtų ir į pažeidimo sunkumą, ir į trukmę.
2. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu bauda yra skiriama įmonių asociacijai atsižvelgiant į jos narių apyvartą ir asociacija yra nemoki, asociacija privalėtų pareikalauti iš savo narių įnašų baudos dydžiui padengti.

Jeigu būtina užtikrinti visos baudos sumokėjimą, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų teisę reikalauti, kad nesumokėtą baudos sumą sumokėtų bet kuri įmonė, kurios atstovai buvo asociacijos sprendimus priimančių organų nariai. Jeigu tai vis tiek tebėra būtina, nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turi teisę reikalauti, kad nesumokėtą baudos sumą sumokėtų bet kuris iš asociacijos narių, vykdžiusių veiklą rinkoje, kurioje buvo padarytas pažeidimas. Tačiau sumokėti nereikalaujama tų asociacijos narių, kurie nevykdė pažeidimo ir arba apie jį nežinojo, arba aktyviai nuo jo atsiribojo, kol tyrimas dar nebuvo pradėtas.

14 straipsnis

Didžiausias baudos dydis

1. Valstybės narės užtikrina, kad nustatytas didžiausias baudos, kurią kiekvienai įmonei arba įmonių asociacijai, dalyvavusiai darant SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimą, gali skirti nacionalinė konkurencijos institucija, dydis nebūtų mažesnis nei 10 % jos bendros pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš sprendimo priėmimą.
2. Jeigu įmonių asociacijos pažeidimas yra susijęs su jos narių veikla, nustatytas didžiausias baudos dydis nėra mažesnis nei 10 % nuo kiekvieno nario, vykdančio veiklą rinkoje, paveiktoje asociacijos padaryto pažeidimo, bendros pasaulinės apyvartos sumos. Tačiau kiekvienos įmonės finansinė atsakomybė, susijusi su baudos mokėjimu, neviršija didžiausio pagal 1 dalį nustatyto dydžio.

15 straipsnis

Reguliariai mokamos baudos

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos, galėtų priimti sprendimą įmonėms ir įmonių asociacijoms skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias reguliariai mokamas baudas, nustatytas proporcingai jų dienos bendrai apyvartai, siekiant jas priversti:

- a) leisti atlikti 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą patikrinimą,
- b) pateikti išsamią ir teisingą informaciją, kaip nurodyta 8 straipsnyje,
- c) laikytis 9, 10 ir 11 straipsniuose nurodyto sprendimo.

VI SKYRIUS

BAUDŲ NESKYRIMAS

16 straipsnis

Atleidimas nuo baudų

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos taikytų baudų neskyrimo programas, pagal kurias jos galėtų įmones atleisti nuo baudų.
2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė gali būti atleista nuo baudos, tik jeigu ji:
 - a) atitinka 18 straipsnyje išdėstytas sąlygas;
 - b) atskleidžia savo dalyvavimą slaptame kartelyje ir
 - c) pirmoji pateikia įrodymus, kurie:
 - i) tuo metu, kai nacionalinė konkurencijos institucija gauna prašymą, leidžia jai atlikti tikslinį patikrinimą dėl slaptos kartelio, su sąlyga, kad ta nacionalinė konkurencijos institucija dar neturėjo įrodymų, kad galėtų atlikti patikrinimą dėl slaptos kartelio, arba dar neatliko tokio patikrinimo; arba
 - ii) nacionalinės konkurencijos institucijos nuomone, leidžia konstatuoti konkurencijos teisės pažeidimą, su sąlyga, kad ta nacionalinė konkurencijos institucija dar neturėjo įrodymų, kad galėtų konstatuoti tokį pažeidimą, ir jeigu jokia kita įmonė anksčiau neatitiko reikalavimų, kad galėtų būti atleista nuo baudos pagal 2 dalies c punkto i papunktį dėl to paties kartelio.
3. Valstybės narės užtikrina, kad atleisti nuo baudų būtų galima visas įmones, išskyrus įmones, kurios ėmėsi priemonių, kad priverstų kitas įmones dalyvauti slaptame kartelyje.

17 straipsnis

Baudų sumažinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos taikytų baudų neskyrimo programas, pagal kurias įmonėms, kurios neatitinka atleidimo nuo baudų reikalavimų, galėtų sumažinti baudas.
2. Valstybės narės užtikrina, kad baudos sumažinamos, tik jeigu įvykdomos 18 straipsnyje išdėstytos sąlygos, o pareiškėjas atskleidžia savo dalyvavimą slaptame kartelyje ir nacionalinei konkurencijos institucijai pateikia įtariamo slaptos kartelio įrodymų, kurie, palyginti su įrodymais, kuriuos prašymo pateikimo metu jau turi nacionalinė konkurencijos institucija, duoda didelės papildomos naudos siekiant įrodyti SESV 101 straipsnio arba atitinkamos nacionalinės teisės nuostatos pažeidimą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų galimybę dar labiau sumažinti baudas, jeigu pareiškėjas pateikia įrodymų, kuriuos nacionalinė konkurencijos institucija gali naudoti jų papildomai nepatvirtinusi, kad

įrodytų papildomus faktus, dėl kurių baudos padidėja, palyginti su baudomis, kurios įprastai būtų buvusios skirtos slapto kartelio šalims. Pareiškėjui baudos sumažinamos proporcingai tokiam baudų padidinimui.

18 straipsnis

Bendrosios baudų neskyrimo sąlygos

Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjui galima neskirti baudos, tik jei jis atitinka visas šias sąlygas:

- a) jis nutraukė dalyvavimą įtariamame slaptame kartelyje iš karto po to, kai pateikė prašymą, išskyrus atvejus, kai, kompetentingos nacionalinės konkurencijos institucijos nuomone, jo nenutraukti būtų pagrįstai būtina siekiant išsaugoti atliekamo tyrimo vientisumą;
- b) jis tikrai, be išlygų, nepertraukiamai ir operatyviai bendradarbiauja su nacionaline konkurencijos institucija nuo prašymo pateikimo iki tol, kol institucija priėmė sprendimą baigia arba kitaip nutraukia savo vykdomą procesą prieš visas šalis, dėl kurių vykdomas tyrimas. Taip bendradarbiaudamas, jis, be kita ko:
 - i) nacionalinei konkurencijos institucijai nedelsdamas pateikia visą su įtariamu slaptu karteliu susijusią informaciją ir įrodymus, kuriuos jis įgyja arba kurie yra jam prieinami;
 - ii) lieka įsipareigojęs nacionalinei konkurencijos institucijai atsakyti į bet kurią klausimą, kuris gali padėti nustatyti atitinkamus faktus;
 - iii) suteikia galimybę nacionalinei konkurencijos institucijai apklausti esamus (ir, jei įmanoma, buvusius) darbuotojus ir direktorius;
 - iv) nenaikina, neklastoja arba nenuslepia susijusios informacijos arba įrodymų ir
 - v) neatskleidžia savo prašymo pateikimo fakto arba prašymo turinio, kol nacionalinė konkurencijos institucija nepateikė prieštaravimų savo vykdomame procese, nebent susitarta kitaip, ir
- c) svarstydamas, ar pateikti prašymą nacionalinei konkurencijos institucijai, jis privalo nebūti:
 - i) sunaikinęs, suklastojęs ar nuslėpęs įtariamo slapto kartelio įrodymų; arba
 - ii) atskleidęs ketinimą pateikti prašymą arba prašymo turinio, išskyrus kitoms konkurencijos institucijoms.

19 straipsnis

Prašymų neskirti baudų forma

Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai prašymus neskirti baudų galėtų pateikti raštu ir kad nacionalinės konkurencijos institucijos būtų įdiegusios sistemas, kurios joms suteiktų galimybę priimti pareiškimus pagal baudų neskyrimo programą žodžiu arba kitomis priemonėmis, kurias naudojant pareiškėjui nereikėtų pateikti dokumentų, informacijos ar kitos jo turimos, saugomos ar kontroliuojamos medžiagos.

Oficialaus prašymo atleisti nuo baudos žymeklis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė, pageidaujanti pateikti prašymą atleisti nuo baudos, iš pradžių nacionalinėms konkurencijos institucijoms galėtų pateikti prašymą suteikti žymeklį. Žymeklis pareiškėjui užtikrina vietą eilėje tam tikrą laikotarpį, kurį kiekvienu atveju atskirai nustato prašymą suteikti žymeklį gaunanti nacionalinė konkurencijos institucija. Tai leidžia pareiškėjui surinkti reikiamą informaciją ir įrodymus, kad jis galėtų pasiekti atitinkamą įrodymų ribinę vertę, kad galėtų būti atleistas nuo baudos.
2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų savo nuožiūra spręsti, suteikti žymeklį, ar jo nesuteikti.
3. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu per nustatytą laikotarpį pareiškėjas prašymą suteikti žymeklį papildo, būtų laikoma, kad informacija ir įrodymai buvo pateikti žymeklio suteikimo momentu.

Supaprastinti prašymai

1. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai, dėl įtariamo slapto kartelio Komisijos paprašę neskirti baudos ir pateikę arba prašymą suteikti žymeklį, arba visapusišką prašymą, nacionalinėms konkurencijos institucijoms, kurias jie laiko tinkamomis nagrinėti tą bylą, galėtų pateikti supaprastintus prašymus dėl to paties kartelio.
2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos priimtų supaprastintus prašymus, su sąlyga, kad jie yra pateikti viena iš 19 straipsnyje nustatytų formų, jų aprėptis yra susijusi su tuo pačiu produktu, geografine teritorija ir trukme, kaip ir Komisijai pateiktas prašymas neskirti baudos, ir jame trumpai apibūdinami toliau nurodyti dalykai, jeigu jie yra žinomi pareiškėjui pateikiant prašymą:
 - a) pareiškėjo vardas ir pavardė (pavadinimas) bei adresas;
 - b) kitos įtariamo slapto kartelio šalys;
 - c) susijęs (-ę) produktas (-ai);
 - d) susijusi (-ios) teritorija (-os);
 - e) trukmė;
 - f) įtariamo kartelio veiksmų pobūdis;
 - g) valstybė narė ar narės, kuriose gali būti įrodymų, ir
 - h) informacija apie su įtariamu slaptu karteliu susijusius kitus pareiškėjo praeityje pateiktus arba galimus ateityje pateiksimus prašymus neskirti baudos.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos neprašytų pareiškėjo pateikti daugiau informacijos, susijusios su įtariamu pažeidimu, dėl kurio pateiktas supaprastintas prašymas, nei yra nurodyta 2 dalyje, tol, kol jos nepaprašo pateikti visapusišką prašymą pagal 6 dalį.

4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos, kurios gauna supaprastintą prašymą, pareiškėjui patvirtintų, kad jį gavo, nurodydamos gavimo datą ir valandą.
5. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos, kurios gauna supaprastintus prašymus, patikrintų, ar gavimo momentu jos dėl to paties slapto kartelio jau anksčiau yra gavusios supaprastintą prašymą arba prašymą neskirti baudos, ir apie tai atitinkamai informuoja pareiškėją.
6. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai turėtų galimybę atitinkamoms nacionalinėms konkurencijos institucijoms pateikti visapusiškus prašymus neskirti baudų, kuriais papildomi 1 dalyje nurodyti supaprastinti prašymai, kai tik Komisija toms institucijoms praneša, kad neketina dėl visos bylos ar jos dalies imtis veiksmų. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų įgaliojimus nustatyti tinkamą laikotarpį, per kurį pareiškėjas privalo pateikti visapusišką prašymą kartu su atitinkamais įrodymais ir informacija.
7. Valstybės narės užtikrina, kad, jeigu pareiškėjas per nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą laikotarpį pateikia visapusišką prašymą pagal 6 dalį, laikoma, kad jame pateikta informacija yra pateikta supaprastinto prašymo pateikimo dieną ir valandą. Jeigu pareiškėjas supaprastintą prašymą pateikė ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po prašymo neskirti baudos pateikimo Komisijai, laikoma, kad supaprastintas prašymas buvo pateiktas prašymo neskirti baudos pateikimo Komisijai dieną ir valandą.

22 straipsnis

Baudų neskyrimo programų ir fiziniams asmenims taikomų sankcijų sąveika

Valstybės narės užtikrina, kad prašymus atleisti nuo baudų konkurencijos institucijoms pateikusių įmonių esamiems bei buvusiems darbuotojams ir direktoriams nebūtų taikomos jokios baudžiamosios ir administracinės sankcijos, taip pat sankcijos, skirtos per nebaudžiamąjį teismo procesą už jų dalyvavimą slaptame kartelyje, dėl kurio pateiktas prašymas, jeigu tie darbuotojai ir direktoriai aktyviai bendradarbiauja su atitinkamomis konkurencijos institucijomis, o prašymas atleisti nuo baudos pateiktas anksčiau, nei pradėtas baudžiamasis procesas.

VII SKYRIUS

SAVITARPIO PAGALBA

23 straipsnis

Nacionalinių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas

Valstybės narės užtikrina, kad kai nacionalinės administracinės konkurencijos institucijos atlieka patikrinimą kitų nacionalinių konkurencijos institucijų vardu ir sąskaita pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 22 straipsnį, pareigūnams ir kitiems lydintiesiems asmenims, kuriuos įgaliojo prašančioji nacionalinė konkurencijos institucija, būtų leidžiama, naudojantis 6 ir 7 straipsniuose nurodytais įgaliojimais, dalyvauti atliekant ir aktyviai padėti nacionalinei konkurencijos institucijai, į kurią kreipiamasi, atlikti patikrinimą.

Prašymai pranešti apie preliminarius prieštaravimus ir sprendimus

1. Nedarant poveikio visų kitų formų valstybės narės pareiškėjos nacionalinės konkurencijos institucijos pranešimams, pateikiamiems pagal toje valstybėje narėje galiojančias taisykles, valstybės narės užtikrina, kad institucijai pareiškėjai paprašius institucija, į kurią kreipiamasi, tos institucijos pareiškėjos vardu adresatui praneštų preliminarius prieštaravimus dėl įtariamo SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimo ir sprendimus, kuriais taikomi šie straipsniai, taip pat dokumentus, susijusius su sprendimų, kuriais skiriamos vienkartinės arba reguliariai mokamos baudos, vykdymo užtikrinimu.
2. Institucija, į kurią kreipiamasi, užtikrina, kad pranešimas valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, būtų pateikiamas pagal valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, galiojančius nacionalinius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką.

Prašymai užtikrinti sprendimų, kuriais skiriamos vienkartinės arba reguliariai mokamos baudos, vykdymą

1. Valstybės narės užtikrina, kad institucijos pareiškėjos prašymu institucija, į kurią kreipiamasi, užtikrintų sprendimų, kuriais skiriamos vienkartinės arba reguliariai mokamos baudos, institucijos pareiškėjos priimtų pagal 12 ir 15 straipsnius, vykdymą. Tai taikoma, tik jeigu:
 - a) įmonė, kurios prievolė sumokėti vienkartinę arba reguliariai mokamą baudą yra vykdytina, nėra teisiškai įsisteigusi institucijos pareiškėjos valstybėje narėje; arba
 - b) akivaizdu, kad įmonė, kurios prievolės sumokėti vienkartinę arba reguliariai mokamą baudą vykdymas gali būti užtikrintas, neturi pakankamai turto institucijos pareiškėjos valstybėje narėje.
2. Institucija, į kurią kreipiamasi, užtikrina, kad sprendimų vykdymas valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, būtų užtikrinamas pagal valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, galiojančius nacionalinius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką.
3. Institucija pareiškėja gali pateikti prašymą užtikrinti vykdymą, tik jeigu sprendimas, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą valstybėje narėje pareiškėjoje, yra galutinis ir nebegali būti apskūstas įprasta tvarka.
4. Klausimus dėl senaties terminų reglamentuoja valstybėje narėje pareiškėjoje galiojantys teisės aktai.
5. Institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo užtikrinti sprendimų vykdymo pagal 1 dalį, jeigu tai akivaizdžiai prieštarautų vykdančiosios valstybės narės viešajai tvarkai.

Ginčai, susiję su prašymais pranešti ir su prašymais užtikrinti sprendimų, kuriais skiriamos vienkartinės arba kitos baudos, vykdymą

1. Ginčai dėl priemonės, apie kurią turi būti pranešta, arba dėl institucijos pareiškėjos priimto sprendimo, kuriuo skiriamos vienkartinės arba reguliariai mokamos baudos pagal 12 ir 15 straipsnius, teisėtumo, yra priskiriami valstybės narės pareiškėjos kompetentingų įstaigų kompetencijai ir yra reglamentuojami tos valstybės nacionalinių taisyklių.
2. Ginčai dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba dėl institucijos, į kurią kreipiamasi, pateikto pranešimo teisėtumo yra priskiriami valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingų įstaigų kompetencijai ir yra reglamentuojami galiojančių tos valstybės nacionalinių taisyklių.

VIII SKYRIUS

SENATIES TERMINAI

Baudų skyrimo senaties terminų sustabdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad senaties terminai, taikomi nacionalinių konkurencijos institucijų pagal 12 ir 15 straipsnius skiriamoms vienkartinėms arba reguliariai mokamoms baudoms, sustabdomi tol, kol kitų valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos arba Komisija vykdo procesą dėl pažeidimo, susijusio su tuo pačiu susitarimu, asociacijos sprendimu ar suderintais veiksmais. Sustabdymo laikotarpis prasideda nuo pranešimo įmonei, dėl kurios vykdomas procesas, apie pirmąją oficialią tyrimo priemonę. Jis baigiasi dieną, kurią atitinkama institucija baigė savo vykdomą procesą ir apie tai pranešė įmonei. Šio sustabdymo laikotarpio trukmė nedaro poveikio nacionalinėje teisėje numatytiems absoliutesiems senaties terminams.
2. Vienkartinį ar reguliariai mokamų baudų skyrimo senaties terminas sustabdomas tol, kol konkurencijos institucijos sprendimas nagrinėjamas apeliacinės instancijos teisme.

IX SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

Nacionalinių administracinių konkurencijos institucijų vaidmuo nacionaliniuose teismuose

1. Valstybės narės, kurios paskiria ir nacionalinę administracinę konkurencijos instituciją, kompetentingą tirti SESV 101 arba 102 straipsnio pažeidimus, ir nacionalinę teisminę konkurencijos instituciją, kompetentingą priimti sprendimą,

kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir (arba) skiriama bauda, užtikrina, kad nacionalinė administracinė konkurencijos institucija galėtų tiesiogiai pareikšti ieškinį nacionalinei teisminei konkurencijos institucijai.

2. Jeigu nacionaliniams teismams galima apskųsti nacionalinių konkurencijos institucijų taikant SESV 101 arba 102 straipsnį priimtus vykdymo užtikrinimo sprendimus, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė administracinė konkurencijos institucija tame procese pati turėtų visapusiškas teises dalyvauti kaip ieškovė arba atsakovė ir naudotis tomis pačiomis teisėmis, kurias turi tokios viešosios proceso šalys.

29 straipsnis

Informacijos naudojimo apribojimai

1. Remiantis šios direktyvos nuostatomis surinkta informacija turėtų būti naudojama tik tam tikslui, kuriam buvo gauta. Ji neturėtų būti naudojama kaip įrodymai siekiant skirti sankcijas fiziniams asmenims.
2. Valstybės narės užtikrina, kad su pareiškimais pagal baudų neskyrimo programą ir susitarimo pareiškimais būtų leidžiama susipažinti tik siekiant pasinaudoti gynybos teisėmis per nacionalinės konkurencijos institucijos vykdomą procesą. Valstybės narės užtikrina, kad šalis, kuriai leista susipažinti su bylos dokumentais, iš tokių pareiškimų pagal baudų neskyrimo programą ir susitarimo pareiškimų gautą informaciją galėtų naudoti, tik jeigu tai yra būtina, kad šalis galėtų pasinaudoti savo gynybos teisėmis valstybių narių teismo procesuose, tiesiogiai susijusiuose su byla, su kuria leista susipažinti ir kuri yra susijusi su:
 - a) nacionalinės konkurencijos institucijos kartelio šalims solidariai skirtos baudos paskirstymu joms; arba
 - b) sprendimo, kuriuo nacionalinė konkurencijos institucija konstatavo SESV 101 straipsnio arba nacionalinių konkurencijos teisės nuostatų pažeidimą, peržiūra.
3. Valstybės narės užtikrina, kad kol nacionalinė konkurencijos institucija, priėmusi 9 arba 11 straipsnyje nurodytą sprendimą nebaigė arba kitaip nenutraukė proceso prieš visas šalis, dėl kurių vykdomas tyrimas, toliau nurodytų kategorijų informacija, gauta per nacionalinės konkurencijos institucijos vykdomą procesą, nebūtų naudojama nacionaliniuose teismuose vykstančiuose procesuose:
 - a) informacija, kurią parengė kiti fiziniai arba juridiniai asmenys specialiai nacionalinės konkurencijos institucijos vykdomam procesui, ir
 - b) informacija, kurią nacionalinė konkurencijos institucija parengė ir išsiuntė šalims vykdydama procesą.
4. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškimais pagal baudų neskyrimo programą nacionalinės konkurencijos institucijos keistųsi tik pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 12 straipsnį:
 - a) pareiškėjui sutinkant; arba
 - b) jeigu gaunančioji institucija iš to paties pareiškėjo gavo su tuo pačiu pažeidimu susijusį prašymą neskirti baudos kaip ir perduodančioji institucija, su sąlyga, kad informacijos perdavimo metu pareiškėjas negali atšaukti informacijos, kurią jis pateikė tai gaunančiajai institucijai; arba

- c) jeigu gaunančioji institucija pateikė rašytinį įsipareigojimą, kad ji ar bet kokia kita institucija, kuriai vėliau bus perduota ši informacija, nesinaudos jai perduota informacija ar bet kokia kita informacija, kurią ji gali gauti po perdavimo dienos ir valandos, kurias nurodo perduodančioji institucija, kad nustatytų sankcijas pareiškėjui ar kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuriam taikomos lengvatinės sąlygos, kurias perduodančioji institucija nustato dėl pareiškėjo pagal baudų neskyrimo programą pateikto prašymo, arba pirmiau minėtų asmenų darbuotojui ar buvusiam darbuotojui;

ir su sąlyga, kad gaunančiosios nacionalinės konkurencijos institucijos suteikta apsauga nuo informacijos atskleidimo yra lygiavertė perduodančiosios nacionalinės konkurencijos institucijos suteiktai apsaugai.

5. Kai konkurencijos institucija be pareiškėjo sutikimo perduoda informaciją, kurią pareiškėjas savanoriškai pateikė pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 12 straipsnį, valstybės narės užtikrina, kad gaunančiosios nacionalinės konkurencijos institucijos galėtų pateikti 4 dalies c punkte nurodytą įsipareigojimą.
6. 2–5 dalys taikomos nepaisant formos, kuria pagal 19 straipsnį teikiami pareiškimai pagal baudų neskyrimo programą.

30 straipsnis

Įrodymų priimtumas nacionalinių konkurencijos institucijų bylose

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėms konkurencijos institucijoms priimtini įrodymai apimtų šių rūšių įrodymus: dokumentus, žodinius pareiškimus ir visus kitus objektus, kuriuose užfiksuota informacija, nesvarbu, kioje laikmenoje informacija yra laikoma.

31 straipsnis

Europos konkurencijos tinklo sistemos išlaidos

Komisijos patiriamos išlaidos, susijusios su Europos konkurencijos tinklo sistemos priežiūra ir plėtra ir su bendradarbiavimu Europos konkurencijos tinkle, priskiriamos Sąjungos bendrajam biudžetui atsižvelgiant į turimų asignavimų ribas.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [dvejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
- Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

33 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

34 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis veiklos asignavimams*
 - 3.2.3. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, kuria siekiama valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti įgaliojimus, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos ir užtikrintų tinkamą vidaus rinkos veikimą.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje¹

Politikos sritis: 03 antraštinė dalis. Konkurencijos politika

Veikla: 03 02 – Politikos koordinavimas, Europos konkurencijos tinklas ir tarptautinis bendradarbiavimas.

03 05 – Karteliai, antimonopolinė veikla ir rinkos liberalizavimas.

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

A bendrasis tikslas. Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

2 konkretus tikslas: užtikrinti, kad NKI ir nacionaliniai teismai veiksmingai ir nuosekliai taikytų ES konkurencijos teisę.

Atitinkama VGV / VGB veikla 03 02 – Politikos koordinavimas, Europos konkurencijos tinklas ir tarptautinis bendradarbiavimas ir 03 05 – Karteliai, antimonopolinė veikla ir rinkos liberalizavimas.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

1.4.4. Labiausiai iniciatyvos poveikį pajus NKI, įmonės ir vartotojai, kaip paaiškinta aiškinamojo memorandumo 2 skirsnyje. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Toliau lentelėje pateikiami galimi rodikliai, kuriuos būtų galima naudoti rezultatams ir poveikiui įvertinti.

Tikslai	Pagrindiniai rodikliai
Užtikrinti, kad visos nacionalinės konkurencijos institucijos (NKI) turėtų veiksmingų tyrimo ir sprendimų priėmimo priemonių.	Teisėkūros veiksmai 1. Kiekviena NKI turi pagrindinių tyrimo ir sprendimų priėmimo priemonių. 2. Kiekviena NKI turi svarbiausias procedūrines garantijas. 3. Kiekviena NKI naudoja naujas tyrimo

¹ VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

	<p>priemonės.</p> <p>4. Vykdyto užtikrinimo sprendimų skaičius kiekvienos sprendimų rūšies atveju (pvz., dėl draudimų, įsipareigojimų, laikinųjų priemonių).</p> <p>Ne teisėkūros veiksmai</p> <p>1. NKI taiko rekomenduojamą tvarką ir (arba) gaires, kurias prireikus turi patvirtinti EKT.</p>
<p>Užtikrinti, kad visos NKI galėtų skirti veiksmingas baudas.</p>	<p>Teisėkūros veiksmai</p> <p>1. Valstybėse narėse, kurios dabar baudas įmonėms skiria per baudžiamąjį teismo procesą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - baudas galima skirti per administracinį procesą ir (arba) per nebaudžiamąjį teismo procesą, - NKI gali iškelti bylą ir (arba) ją ginti teisme, - baudų skaičius ir bylų skaičius, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, kai baudas dažniausiai skirdavo per baudžiamąjį teismo procesą. <p>2. Kiekviena NKI taiko teisiškai nustatytą didžiausią baudos dydį.</p> <p>3. Baudos dydžio pasikeitimas, palyginti su padėtimi iki direktyvos įsigaliojimo.</p> <p>4. Bendra skirtų baudų suma.</p> <p>5. Taikoma / netaikoma įmonės sąvoka, kai patronuojančiosioms bendrovėms ir įmonių teisinių bei ekonominių teisių perėmėjams skiriamos baudos.</p> <p>Ne teisėkūros veiksmai</p> <p>1. NKI taiko rekomenduojamą tvarką ir (arba) gaires, kurias prireikus turi patvirtinti EKT.</p>
<p>Užtikrinti, kad visos NKI taikytų tinkamai parengtas baudų neskyrimo programas, kurios taip pat palengvintų prašymų neskirti baudos teikimą keliose jurisdikcijose.</p>	<p>Teisėkūros veiksmai</p> <p>1. Kiekviena NKI taiko veiksmingas garantijas, kad pareiškėjai pagal baudų neskyrimo programas galėtų išlaikyti savo vietą eilėje.</p> <p>2. Kiekviena NKI taiko taisykles, pagal kurias pareiškėjų pagal baudų neskyrimo programas darbuotojai būtų apsaugoti nuo sankcijų.</p> <p>3. Kiekvienos NKI gautų prašymų neskirti baudos skaičius.</p> <p>Ne teisėkūros veiksmai</p> <p>1. NKI taiko rekomenduojamą tvarką ir (arba) gaires, kurias prireikus turi patvirtinti EKT.</p>

<p>Užtikrinti, kad NKI turėtų pakankamai išteklių ir galėtų nepriklausomai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą.</p>	<p>Teisėkūros veiksmai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiekviena NKI taiko taisykles, kuriomis užtikrinama, kad NKI negauna jokių viešųjų ar privačių įstaigų nurodymų. 2. Atliekamas tyrimas, ar nebuvo bandoma pakenkti NKI nepriklausomumui. 3. Atliekamas tyrimas, ar NKI turi pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių savo užduotims atlikti, įskaitant tendencijas ir darbuotojų bei biudžeto dydžio palyginimą.
<p>Papildomos NKI patiriamos išlaidos.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dėl didesnių įgaliojimų (pvz., mokymo) patiriamos papildomos išlaidos. 2. NKI atliekamos antimonopolinių nuostatų vykdymo užtikrinimo veiklos išlaidos (išlaidos, palyginti su skirtų baudų suma).

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Pagrindinis šios teisėkūros iniciatyvos tikslas – užtikrinti, kad suteikus įgaliojimus NKI tam, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrinimo institucijos, būtų galima realizuoti visą Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 nustatytos decentralizuotos ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo sistemos potencialą. Tai pagerins ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimą. Taip pat tai parems glaudų bendradarbiavimą Europos konkurencijos tinkle.

Todėl reikia pasiekti toliau išvardytus konkrečius tikslus:

1. užtikrinti, kad visos NKI turėtų veiksmingų tyrimo ir sprendimų priėmimo priemonių;
2. užtikrinti, kad visos NKI galėtų skirti veiksmingas atgrasomąsias baudas;
3. užtikrinti, kad visos NKI taikytų tinkamai parengtas baudų neskrymo programas, kurios palengvintų prašymų neskirti baudos teikimą keliose jurisdikcijose, ir
4. užtikrinti, kad NKI turėtų pakankamai išteklių ir galėtų nepriklausomai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių vykdymą.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

ES dalyvavimas siekiant 1.5.1. skirsnyje aprašytų tikslų ir padedant realizuoti visą decentralizuotos ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo sistemos potencialą yra pateisinamas dėl kelių priežasčių, kaip paaiškinta aiškinamojo memorandumo 2 skirsnyje.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 NKI suteikti įgaliojimai taikyti ES konkurencijos taisykles. Todėl dabar ES konkurencijos taisyklių vykdymas užtikrinamas tokiu mastu, kokio vien Komisija nebūtų galėjusi pasiekti. Nuo 2004 m. Komisija ir NKI priėmė daugiau nei 1 000 vykdymo užtikrinimo sprendimų, iš kurių 85 % priėmė NCI. Pasiūlymas dėl teisės akto pagrįstas NKI sukaupta vykdymo užtikrinimo patirtimi ir papildomais nuo 2004 m. nustatytais faktais.

1.5.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Pasiūlymas dėl teisės akto yra suderinamas su Reglamentu (EB) Nr. 1/2003 ir bus užtikrinta tvirta sąveika su juo, nes jį įgyvendindamos NKI galės išnaudoti visas galimybes, kurias teikia šiuo reglamentu nustatyta decentralizuota ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo sistema.

1.6. **Trukmė ir finansinis poveikis**

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

1.7. **Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)²**

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos ir jos padalinių.

2. **VALDYMO PRIEMONĖS**

2.1. **Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės**

Asignavimai bus skirti centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistemos) priežiūrai, plėtrai, prieglobai, jos eksploatavimui ir rėmimui laikantis atitinkamų konfidencialumo ir duomenų saugumo standartų. Jie įvairiais būdais užtikrins glaudų NKI ir Komisijos bendradarbiavimą Europos konkurencijos tinkle. Bus taikomos generalinio direktorato atskaitomybės taisyklės.

2.2. **Valdymo ir kontrolės sistema**

2.2.1. *Nustatyta rizika*

IT atžvilgiu – yra rizika, kad IT sistemos negalės veiksmingai paremti Europos konkurencijos tinklo veikimo.

2.2.2. *Informacija apie įdiegtą vidaus kontrolės sistemą*

IT – veiksmingi IT valdymo procesai, kuriuose aktyviai dalyvauja sistemos naudotojai.

Išlaidos – vidaus kontrolės procesų tikslas yra užtikrinti tinkamą rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu ir su mokėjimų pobūdžiu, valdymą. Be to, kontrolės sistemą sudaro skirtingi elementai, pavyzdžiui, ataskaitų teikimas vyresniajai vadovybei, centrinės finansininkų komandos atliekamas *ex ante* patikrinimas, vidaus patariamasis komitetas viešųjų pirkimų ir sutarčių klausimais, Vidaus audito tarnybos ir Europos Audito Rūmų atliekama *ex post* kontrolė ir auditas.

2.2.3. *Kontrolės sąnaudų ir naudos apskaičiavimas ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas*

Išlaidos. Apskaičiuota, kad kontrolės sąnaudos sudaro 3 % visų išlaidų. Kontrolės nauda ne finansine prasme: lėšos naudojamos veiksmingiau, atgrasomasis poveikis, didesnis efektyvumas, sistemos patobulinimai ir atitiktis teisės aktams.

Rizika veiksmingai mažinama pasitelkus įdiegtą kontrolės sistemą, o numatomas klaidų rizikos lygis nesiekia 2 %.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Sukčiavimo rizika mažinama taikant specialias kontrolės priemones. Veiklos ir operacijų, dėl kurių kyla didesnė sukčiavimo rizika, atžvilgiu atliekama nuodugnesnė stebėseną ir kontrolė.

² Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos Europos Komisijos Biudžeto generalinio direktorato svetainėje http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm.

Minėtoji kontrolės sistema ir išlaidų pagal tiesioginį valdymą pobūdis leidžia daryti išvadą, kad sukčiavimo tikimybė yra maža.

Atliekama visų sandorių pirmo lygio *ex ante* kontrolė pagal mūsų finansines procedūras. Kontrolė yra ir veiklos, ir finansų; veiklos inicijavimą ir patikrinimą atlieka operacijų departamentas, o finansinių operacijų inicijavimą ir patikrinimą – COMP R2 skyriaus finansų padalinys.

Sukčiavimo rizika vertinama kasmet atliekant rizikos valdymo vertinimą.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Dabartinės biudžeto eilutės

2016 m. informacinės sistemos, kuriomis remiamas Europos konkurencijos tinklo veikimas, buvo finansuojamos ISA² programos lėšomis pagal ABCDE veiksmus. Kitos išlaidos, patiriamos dėl Europos konkurencijos tinklo veikimo, finansuojamos kaip administracinės išlaidos. Tas pats bus taikoma 2017 m. ir iki 2020 m. Pasiūlymo poveikis biudžetui po 2020 m. priklausys nuo Komisijos pasiūlymų dėl kitos DFP ir galutinio derybų dėl DFP po 2020 m. rezultatų.

Daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė		Išlaidų rūšis		Įnašas	
	1A išlaidų kategorija	DA / NDA ₃	ELPA šalių ⁴	šalių kandidačių ⁵	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	26,030100	DA	TAIP	TAIP	NE	NE

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė		Išlaidų rūšis		Įnašas	
	5 išlaidų kategorija	DA / NDA	ELPA šalių	šalių kandidačių	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	03.010211	NDA	NE	NE	NE	NE

³ DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁵ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris 1a	„Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti“
---	------------	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Konkurencijos GD			2018 metai	2019 metai	2020 metai	Vėlesni metai (mokėjimai)	IŠ VISO
•Veiklos asignavimai							
26.030100 biudžeto eilutė ⁶	Įsipareigojimai	(1)	1.000	1.000	1.000		3.000
	Mokėjimai	(2)	0.700	0.900	1.000	0.400	3.000
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ⁷							
IŠ VISO asignavimų Konkurencijos GD	Įsipareigojimai	=1+1a+3	1.000	1.000	1.000		3.000
	Mokėjimai	=2+2a+3	0.700	0.900	1.000	0.400	2.600
•IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	1.000	1.000	1.000		3.000
	Mokėjimai	(5)	0.700	0.900	1.000		3.000
•IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų		(6)	0	0	0		0
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1a IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	=4+ 6	1.000	1.000	1.000		3.000
	Mokėjimai	=5+ 6	0.700	0.900	1.000	0.400	3.000

⁶ Šios sumos yra preliminaros, atsižvelgiant į metinę biudžeto procedūrą ir metinėje ISA² darbo programoje nustatytus prioritetus.

⁷ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		N metai	N+1 metai	N+2 metai	Vėlesni metai (mokėjimai)	IŠ VISO
Konkurencijos GD						
• Žmogiškieji ištekliai		0.759	0.759	0.759		2.277
• Kitos administracinės išlaidos		0.500	0.550	0.550		1.600
IŠ VISO Konkurencijos GD	Asignavimai	1.259	1.309	1.309		3.877
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	1.259	1.309	1.309		3.877

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		N metai ⁸	N+1 metai	N+2 metai	Vėlesni metai (mokėjimai)	IŠ VISO*
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	2.259	2.309	2.309		6.877
	Mokėjimai	1.959	2.209	2.309	0.400	6.877

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Konkurencijos GD negali pateikti išsamaus finansinėmis intervencijomis siektinų rezultatų sąrašo, vidutinių išlaidų ir skaičių, kaip reikalaujama šiame skirsnyje, nes tai yra nauja iniciatyva ir nėra jokių ankstesnių statistinių duomenų, kuriais būtų galima remtis.

Siekiant paremti glaudų bendradarbiavimą Europos konkurencijos tinkle ir optimaliai pasiekti tikslus, numatomos, be kita ko, tokios išlaidos:

- centrinės informacinės sistemos (Europos konkurencijos tinklo sistemos) priežiūrai, plėtrai, prieglobai, jos eksploatavimui ir rėmimui laikantis atitinkamų konfidencialumo ir duomenų saugumo standartų. Europos konkurencijos tinklo efektyvus ir veiksmingas veikimas grindžiamas sąveikumu.

⁸ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

- kitos administracinės išlaidos, susijusios su Europos konkurencijos tinklo veikimu, pavyzdžiui:
 - posėdžių organizavimo išlaidos,
 - mokymų organizavimo nacionalinėms konkurencijos institucijoms išlaidos,
 - su medžiagos spausdinimu ir jos vertimu į visas kalbas susijusios išlaidos,
 - rekomenduojamos tvarkos ir (arba) gairių parengimo ir vertimo į visas kalbas išlaidos,
 - tolesnių tyrimų, studijų ir vertinimų išlaidos.

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Santrauka

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti papildomų administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir pririnkus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus. Tas pats taikoma asignavimams, reikalingiems kitoms administracinėms išlaidoms padengti.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Trukmė neribota (žr. 1.6 punktą) (žr. 1.6 punktą)
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)					
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
XX 01 01 02 (Delegacijos)					
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)					
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)					
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)⁹					
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)					
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JED delegacijose)					
XX 01 04 yy¹⁰ - būstinėje					

⁹ CA – sutartininkas („Contract Agent“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Junior Expert in Delegations“).

¹⁰ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	- delegacijose					
XX	01 05 02 (CA, SNE, INT– netiesioginiai moksliniai tyrimai)					
	10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)					
	Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)					
IŠ VISO		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	AD – Europos konkurencijos tinklo stebėseną ir koordinavimą AST – vadovavimą IT projektui, susijusiam su sistemomis, kuriomis remiamas EKT tinko veikimas ir Europos konkurencijos tinklo posėdžių koordinavimas
Išorės darbuotojai	nėra duomenų

3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą ir dabartinę ISA² programos finansinį programavimą, jokių papildomų išteklių nereikia.

3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*

Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

3.3. **Numatomas poveikis įplaukoms**

Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.